

Môj Svet

Michal Valúch

SVET

Volám sa David Alfano a mám päťdesiatosem rokov. Odo dňa, kedy si ma rodičia ako trojročného priviezli z Milána, som nikdy nevycestoval za širšie hranice Toronta. Otec sa presťahoval do Kanady nielen so mnou a matkou, ale aj mojím strýkom a celou jeho rodinou. Na cestovanie som si nikdy nenašiel čas - až donedávna. Je to necelý týždeň, čo som sa vrátil z cesty po Afrike. Nemyslíte si, že sa jedná o krízu stredného veku, ktorá ma prinútila uvažovať o cestovaní. Žiadna túžba spoznávať svet. Môj svet je tu - doma. Sídlom mojej spoločnosti, ktorú som založil sa nachádza v Torontskej štvrti - Východný York a spoločnosť sa nazýva verte alebo nie - SVET. To však už trochu predbieham v čase. Keď sme sa prisťahovali, bol som maličký chlapec a ako taký som patril do škôlky a neskôr do školy. Nastal však jeden drobný problém. Nevedel som sa začleniť medzi spolužiakov v škole. Nie preto, že by som bol nespoločenský, alebo o ich priateľstvo nestál. Problém bol, že som sa nedokázal s nikým z nich dohovoriť. Ono jazyk sa dieťa učí od rodičov a moji drahí rodičia, česť ich pamiatke, sa za celý život naučili po anglicky hovoriť možno len dvadsať slov. Nepomohlo ani to, že sme žili v Talianskej štvrti, kde prisťahovalec nepoužil angličtinu čo bol rok dlhý. Ja som sa v učení cudzích jazykov tiež veľmi nevynímal, pretože ako si pamätám, prvé štyri triedy základnej školy som sa musel vyučovať doma, s pomocou mojej drahej matky. A všetko samozrejme v Taliančine. Až v desiatich rokoch som bol ako tak schopný pomocou televízie a chlapcov z ulice, ktorí mali základy angličtiny dávno zvládnuté, pokračovať vo výučbe na verejnej škole. O to viac som si však tohto pokroku vážil a aj keď moje začiatky v novom svete boli namáhavé, rozhodne ma veľa naučili.

Keď som sa medzi rovesníkov dostal, už po krátkej chvíli sa ukázalo, že ich nielen veľmi rýchlo dobieham, ale mám v niektorých predmetoch dokonca navrch. Na matematiku som bol najlepší z ročníka a neskôr, na nižšej strednej som reprezentoval školu na matematických pytagoriádach. Čo som strácal v jazykoch, to som doháňal inde. Ono je to tak u každého z nás. Jeden je dobrý v gymnastike, iný vo výpočtovej technike, ďalší je skvelý šéfkuchár. Presne ako môj drahý otec. Keď som sa narodil, obaja rodičia mali cez tridsať rokov. Spoznali sa ešte na škole. Boli rovnako starí. Ich prvé dieťa im prišlo do života až desať rokov po svadbe. Otec robil kuchára už v Taliansku a v Kanade v tom pokračoval. Najskôr si musel prejsť útrapami kuchyne od posledného umývača riadu a pikolíka, aby sa vypracoval na vedúceho. Netrvalo mu to dlho a asi po roku bol šéfkuchárom najvychytenejšej talianskej reštaurácie v Toronte. Zarábala dosť na to, aby mohla mama ostať doma a starať sa o domácnosť. Aj keď možno v dnešnej dobe, by si žila takáto rodina na vysokej nohe - my sme boli obyčajná nižšia vrstva. Žili sme od výplaty do výplaty a na nejaký väčší luxus sme nemohli ani pomyslieť.

Začo som bol rodičom naozaj vďačný, bolo že našetrili dosť peňazí, aby som mohol ísť študovať. Otec ma neposlal na štátnu, ale dokonca na jednu z najprestížnejších súkromných univerzít v Kanade. Päť rokov som študoval Ekonomickú fakultu v Toronte a končil som s vyznamenaním a červeným diplomom. Už v poslednom ročníku som nemal o prácu núdzu a mnohé firmy sa predchádzali, aby ma zlanárilí pracovať u nich. Ja som sa však nikdy nenechal upísať natrvalo a ročný kontrakt som vždy predlžoval, len o ďalší rok. Moje ciele boli vyššie, ako iba zarábať na druhých. Túžil som pracovať sám pre seba a tak sa mi o tri roky neskôr podarilo zaregistrovať spoločnosť s názvom SVET. Činnosťou podnikania bol obchod s energiami. Zjednodušene povedané, odpredaj zásob zemného plynu od spoločnosti, kde ho majú nadbytok a po čase, alebo podľa potreby, predaj spoločnosti, alebo krajine, kde je ho naopak nedostatok. Keďže ceny energií sú veľmi kolísavé, so základným kapitálom sa dá na týchto pohyboch slušne zarobiť. Počiatočný kapitál som získal od Torontskej štátnej banky, keďže som bol najlepším absolventom ekonómie - nemali problém investovať do mňa. Už po prvom roku som mal prenajaté celé dvadsiate tretie poschodie Lemieuxovho mrakodrapu vo východnom Yorku a o desať rokov neskôr, patril celý mne. Niekoľkokrát po sebe som bol vyhlásený podnikateľom roka, pred ničím som sa nezastavil. A aj počas ekonomickej krízy vykazovala spoločnosť SVET stále rastúci zisk. Každý rok nárast minimálne o desať percent. Pracovali pre mňa už tri stovky ľudí. Podnikanie som rozšíril na nákladnú lodnú a neskôr leteckú prepravu do celého sveta. Logo zemegule ste mohli nájsť všade od Spojených štátov, cez západnú a strednú Európu, Rusko, ale aj Blízky východ, či dokonca Áziu. To ako moje služby pokrývali stále väčšiu a väčšiu časť sveta, ma zamestnávalo stále viac a viac. Vôbec som si neuvedomil, že čas na spoznávanie nových vecí, či krajín mi nezostával. Ako som už spomenul, nepohol som sa počas tých niekoľkých desiatok rokov fyzicky z mesta. Aj keď moja myseľ putovala, riadila, vymýšľala a koordinovala prakticky po celom známom svete.

Na naliehanie mojej matky, som sa ako tridsaťročný oženil. Aj keď sme teraz rozvedení, nikdy som toho manželstva neľutoval. Manželka pochádzala z rodiny, našich známych. Bývali v Talianskej štvrti, rovnako ako my. Nemusel som hľadať ďaleko a bola to, ako by som presne definoval - skôr dohodnutá svadba, ako náš nápad. Mne však takýto postup celkom vyhovoval, so ženami som to nikdy nevedel a dvoriť sa im nebolo mojou silnou stránkou. Aj keď medzi nami nikdy nebola pobláznená zamilovanosť, mal som Patríciu rád. Rodinný život mal svoje výhody a teplo domova, ktoré na človeka čaká je určitou životnou istotou. No časom sme nemohli prehliadnúť rozdiely, ktoré medzi nami vznikali. Ja som trávil osemdesiat percent času v práci, ona bola osamelá, nudila sa a to nikdy neprinesie nič dobré. Po siedmych rokoch bolo po manželstve. Niekedy ma až prekvapuje, že nám to vydržalo tak dlho. Ale ľutovať naozaj nemáme čo, predsa z tohto vzťahu vznikla naša jediná dcéra Veronika, najbližší človek, ktorého teraz mám. Po niekoľkých rokoch človek ľutuje najmä ten nevyužitý čas, ktorý mohol investovať do svojich blízkych milovaných a neurobil tak. Peniaze sa dajú zarobiť vždy, ale stratený čas sa nedá ničím nahradiť. Ako vedel spomenúť môj otec s úsmevom na tvári: „Človek sa učí celý svoj život a nakoniec zomiera hlúpy.“

Nesmieme zabúdať, že je len na nás určiť si priority a usporiadať život, aby sme jedného dňa neľutovali. Všetkého veľa škodí, ale na druhú stranu je všetko na niečo dobré. Preto nemusíme priveľa špekulovať čo je správne a čo nie, keď narazíme na cestu svojho osudu, povedie nás. Ja som život venoval svojej spoločnosti. Tento krok už nemôžem zvrátiť, na druhú stranu som sa stal v meste váženým človekom. Stretával som sa s primátorom a obedoval s radnými. Mojimi ambíciami bolo dostať sa do vysokej politiky a preukázať svoje schopnosti tam. Nie všetko sa nám podarí, tak ako si plánujeme a na moje prekvapenie sa zo mňa politik nestal. Všetko má však svoj dôvod a to aj

vtedy ,keď tomu neveríme. Práve som sa ocitol pred obdobím svojho života, ktoré malo nadobro zmeniť môj pohľad na svet.

DIAGNÓZA

Niekedy sa zobudíte do pekného dňa, všetko vyzerá krásne a bezstarostne. Slnko svieti, na oblohe ani obláčik, na cestách nie je dopravná zápcha a nič vás nerozčúli. Nemáte ani len tušenie, že vás ten deň stretne niečo nepríjemné. Alebo ešte horšie, že vám dnes diagnostikujú smrteľnú chorobu.

To však rozhodne nebol môj prípad. Keď som sa zobudil v tú stredu ráno, necítil som sa vôbec dobre, ba práve naopak - cítil som sa takmer na umretie. Asi aj preto, že som bol posledný týždeň maród. Chrípka ma skolila po piatich rokoch bez choroby a ja som bol nútený navštíviť lekára, následne celý týždeň preležať a jesť antibiotiká. Všetko len preto, aby som sa aj po týždni v posteli cítil stále rovnako zle. Na kontrolu som mal prísť o sedem dní podľa potreby. O čo horší bol môj stav, keď som sa pozrel na zasneženú ulicu z okna môjho domu. Celá obloha bola zatiahnutá šedými mrakmi, cesty boli odhrnuté, ale na chodníkoch sa sneh topil a tvoril rozsiahle kaluže. Bol práve napadaný, a teplota bola dva stupne nad nulou. Jar bola už predo dvermi, ale zima uštedrovala svoje posledné rany - jednu za druhou. Práve toto bol čas, keď má chrípka svoje zlaté obdobie a začína všade epidémia. Zmeral som si teplotu, len čo som sa prebudil. Bola mierne zvýšená. Myslím, že to je horšie, ako keby som mal horúčku, ale čo ja o tom viem. Pohľadal som posledný zapadnutý aspirín a pred cestou som ho užil. Obliekol som si čo možno najviac vrstiev oblečenia, lebo som pociťoval neustály nepríjemný chlad. Jedol som naposledy včera na obed, keď mi bola gazdiná pripravovať slepačí vývar. Podľa mojej mamy je to ten najlepší liek. Nemal som energiu pripraviť si raňajky a vlastne som na nič nemal chuť. Zišiel som dole schodmi do garáže, kde som mal zaparkované moje tri autá. Jedno som používal cez zimu, jedno cez leto a jedno na výlety - cez víkend. Auto na zimu bol mohutný americký Jeep. Náhon na všetky štyri kolesá. Nastupovať doň som musel pomocou výsuvného schodíka, ktorý vybehol automaticky – vždy, keď som otvoril dvere. Garážová brána sa ovládala spínačom na kľúčoch od auta, keď som prešiel von, po minúte sa sama zatvorila. K svojej lekárke som to nemal ďaleko, jednalo sa o malú súkromnú kliniku, kde sa každý objednával na vopred stanovenú hodinu. Pešo by som tam bol za pätnásť minút, ale autom bola cesta teraz predsa len jednoduchšia.

Aj napriek sile môjho auta, som pokračoval veľmi opatrne a pomaly. Necítil som sa vôbec dobre a údy akoby ma neposlúchali. Na ceste, kde bola povolená rýchlosť stodesať kilometrov za hodinu, som šiel len skromnou šesťdesiatkou, čo mi pravdepodobne zachránilo život.

Keď bolo auto rozbehnuté, pravá predná pneumatika odrazu praskla a odletela od auta neuveriteľnou rýchlosťou. Nič také som doteraz nezažil. Až neskôr som sa dopyčul, že sa jednalo o chybný výrobok. Pneumatika sa skrátka roztrhla po prejazde drobnou nerovnosťou na ceste, keby som šiel vtedy stovkou, pravdepodobne by som riadenie nezvládol a skončil na streche. Ja som však po miernom zakolísaní skončil pri krajnici. Pri kontrole auta som zistil, že disk kolesa je teraz úplne holý. Celá guma bola preč. Zamyslel som sa a skúsil nahmatať mobil, ktorý mávam zväčša v náprsnom vrecku na bunde. Samozrejme som ho nechal doma. Únava mi blokovala myslenie, pravdepodobne som ho nezdvihol zo stolíka pri posteli. Ani mi nenapadlo, zobrať ho so sebou. Skvelé! Pomyslel som si a začal som zuby. Tento deň je stále lepší a lepší. Keďže do ambulancie, to bolo asi päť minút chôdze, rozhodol som sa, že plánovaný termín stihnem. O auto sa môžem postarať

neskôr, alebo poň pošlem asistenta. Na tom teraz nezáleží, taxík tu nezožením kým si ho neprivolám, vybral som sa teda pešo. Keď som kľučkoval po chodníku a preskakoval kaluže topiaceho sa snehu, pocit namrzenosti a frustrácie sa neustále zvyšoval. Tabletky od teploty vôbec nezabrala a hlava neprijemne bolela a pulzovala zvyšujúcim sa tlakom. Sneh začal znova padať, bol mokrý a veľké vločky lietali s pomocou vetra presne do protismeru mojej chôdze. Oči mi z toho obrazu neprijemne žmurkali, preto som sa díval celý čas do zeme a ani nedokázal určiť, kde sa nachádzam, alebo či som stále na chodníku. Našťastie chôdza naozaj netrvala dlho a vbehol som do kliniky, celý úplne zasnežený a premočený. Pokúsil som sa striasť sneh aspoň z prednej časti bundy, ale aj tak dopadol do vstupnej chodby, kde bola malá recepcia a čakáreň. Recepčná prekvapením zvyškla, keď uvidela tú spúšť čo sa valí dovnútra.

„Pán Alfano pomôžem vám vyzliecť sa!“ Priskočila ku mne spoza stola a pomohla mi zoblíčiť ťažkú bundu. Okamžite ma spoznala.

„Vďaka slečna.“ Usmial som sa a následne ťažko posadil do jedného z kresiel. Bolo úzke a ledva som sa doň pomestil. Oproti nemu bola zavesená menšia televízia a bežali správy. Bolo o päť minút deväť. Dorazil som načas.

Neposedel som si dlho, keď z ambulancie vyšla sestrička.

„Pán Alfano, nech sa páči.“ Hneď si ma všimla.

Vstal som a ťažkým krokom vyšiel v ústrety. Skončil som až pri kresle, ktoré bolo vedľa lekárkinho stola. Doktorka Helen Brownová mala asi štyridsaťpäť rokov, ale jej tvár vyzerala veľmi jemne, bez vrások a mlado. Práve teraz ťukala do počítača. Posadil som sa, ako bolo zvykom a čakal.

„Liečba zabrala? Cítiš sa lepšie David?“ Ani sa na mňa nepozrela.

„Práveže...“ Odkiaľ som si. „Ani, nie... som dosť nanič.“

Otočila sa ku mne a prezerala si ma tým zadumaným pohľadom, akým sa na mňa pozerajú lekári už od malička. Akoby sa chceli presvedčiť, či ich neklamem. Vždy som mal z lekárov dojem, že mi neveria a aj keď som bol skutočne chorý a cítil som sa zle, snažil som sa tak aj vyzeráť.

„Bože, veď ty úplne horíš David. Meral si si teplotu?“

„Mal som niečo cez tridsaťsedem a dával som si paralén.“

„Vyzeráš nedobre. Prepáč za ten výraz. Skúsime iné lieky, neboj sa. Ale zoberiem ti pre istotu aj krv.“

Ani som si neuvedomil a už ma pokladala na posteľ, vyhrňala rukáv a vyťahovala injekciu. Za minútku bolo po všetkom.

„Počkaj prosím chvíľku v čakárni.“ Sestrička ma odprevadila z ambulancie. Sám som si pridržiaval tampón na krvácajúcej rane po ihle.

Ako som pochopil z výkladu vedľa mňa sediacej pacientky, výhodou takejto súkromnej kliniky, ktorá možno nie je najlacnejšia - je vysoká starostlivosť o pacienta, ktorá nahrádza všetky výdavky. Preto na výsledky z krvných vzoriek nemusím čakať týždeň, ako v mestskej nemocnici, ale stačí slabá polhodinka v čakárni. Sotva som prelistoval niekoľko časopisov, už ma sestra volala zasa nazad do ambulancie. Bola naozaj milá, pripomínala mi moju matku. Bola taká snedá a hnedooká, presne ako ona. Južansko-Európsky typ. Podľa mňa najkrajšie ženy na svete.

„David, posad' sa, nech sa páči.“ Doktorka bola teraz vážnejšia, ako keď som odchádzal. Aj keď som sa cítil mizerne, nečakal som, že sa dozviem informáciu o vážnom zhoršení môjho stavu. Dúfal som, že po nasadení nových liekov bude zasa všetko v poriadku. Keď sa ale blížila tá chvíľa, akoby som vytušil, že sa udeje niečo zlé. Vo väčšine prípadov sa človek mylí a po chvíli upokojí, ja som sa však nedozvedel nič také, čo by ma malo akokoľvek upokojiť.

Pravdou je, že z tej doby, keď som si sadol do kresla a počúval lekárkino vysvetľovanie, až po dobu, kedy ma privolaným taxíkom odprevadili z ordinácie - si nepamätám takmer nič. Čo mi rezonovalo v mysli celý ten čas, boli slová: Zlá správa, zlá správa, zlá správa. Mám rakovinu? Tak ja mám rakovinu! To som pochopil. Akú? Ja ani neviem. Koľko je vlastne typov? Sto? V akom som štádiu? Zlá správa! Ako sa končí? Zlá správa! Aké mám možnosti? Koľko mi zostáva času? Zlá správa! Hneď som vyfasoval niekoľko antidepresív a liekov na spanie, priamo do ruky. Treba si ísť domov ľahnúť, odpočívať a zajtra ísť na ďalšie testy. Moja krv je chorá. S chorou krvou sa nedá žiť. To dochádzalo aj mne. Keď som dorazil k domu, bol skorý obed. Na telefóne mi bláznivo blikala kontrolka. Mám niekoľko správ a zmeškaných volaní. Nevládzem však ani stáť, spadol som na posteľ, napoly vyzlečený, v horúčke a špinavý. Do minúty som nevedel nič.

Keď som rozlepil oči, cítil som sa výborne, tak ako už dávno nie. Podľa hodín som prespal skoro celý deň. Bolo desať hodín večer. Všade bola tma a ja som potreboval neodkladne na toaletu. Až keď som sa postavil, zistil som, že som ešte stále malátny. Nebol som však už taký zoslabnutý a pociťoval som hlad. Znova. Čo tu mám? Nejakú slaninu? Nejaké rajčiny? Nemal by som sa stravovať zdravo? Je už neskoro? Mrkvový džús! Treba piť iba mrkvový džús, očisťuje organizmus. To som určite niekde čítal. Počkať, to bolo pri rakovine žalúdka, nie? A ja mám vlastne... rakovinu krvi? Hej, spomínala tú krv, myslím. Kedy som tam bol? Bolo to dnes ráno. Kde mám auto? Vírili mi hlavou všakovaké myšlienky. Ale odpovede vznikali len tam, kde aj otázky. U mňa. Neurčité polemizovanie, špekulácie. Kedy som to mal ísť na tie vyšetrenia? Zajtra ráno? Cítil som sa zmätený a dezorientovaný.

Keď som si spravil sendvič s rajčinami, salámou a horčicou, odišiel som nazad do izby. Konečne som siahol po telefóne. Trinásť prijatých správ a osemnásť neprijatých hovorov. Skvelé, mobil bol celý ten čas zapnutý na tichý režim. Jediné čo fungovalo bol budík a aj ten bol nastavený na osem hodín ráno. Keď som dojedol, začal som čítať správy, na dôležité odpisovať. Vybavil som pár hovorov. Ráno po mňa príde šofér. Postará sa mi o auto. Do ôsmej môžem v pohode spať. Bolo práve jedenásť hodín večer. Šiel som do sprchy, prezliekol som sa, zmeral som si teplotu. Nemal som ani tridsaťsedem stupňov. Bolo mi oveľa lepšie. Nemohla sa pomýliť? Napadlo mi, ale potom som si spomenul. Niečo také predsa hovorila. Kolísavé stavy a pocity. Raz dobre, raz veľmi zle. Ako som tak ležal a uvažoval nad životom, spánok neprichádzal. Zalovil som v nohaviciach, ktoré som mal na zemi pri posteli a vytiahol niekoľko liekov na spanie a antidepresíva. To by malo pomôcť, nerád by som prebdel celú noc a ráno skapínal na klinike. Lieky naozaj zabrali.

Zobudilo ma až hlasité pískanie budíka v mobile. Bol nastavený na postupné zvyšovanie intenzity alarmu, ani si nespomínam, že by niekedy musel vyhrávať tak silno. Vždy som sa budil oveľa skôr - už pri prvých tónoch. Nespával som extra tvrdo. Určite zabrali lieky na spanie. Po rannej rutine som vyzeral firemné auto, dorazilo presne o pol deviatej - ako som večer žiadal. Na niektoré veci v živote sa naozaj dalo spoľahnúť. Ani počasie nebolo také škaredé ako včera. Šedé mračná sem-tam pretínali slnečné lúče, ktoré boli už o poznanie teplejšie ako cez zimu. Vodičovi som nariadil kam ma má zaviesť a hneď sme vyrazili. Sedel som vzadu na pohodlných kožených sedačkách, služobného mercedesu. Mal som hromadu času a užíval som si cestu mestom. Keď som vystúpil pred nemocnicou, čakal ma tam Oskar.

„Daniel, je všetko v poriadku? Vodič sa pre nás vráti, poslal som Henryho pre tvoje auto.“ Vysvetľoval a vyzeral ustarostene. Mal tridsaťtri rokov a jeho rodičia tiež nepochádzali z Kanady,

rovnako ako moji. Boli z Nemecka. Oskarov otec zomrel ešte v jeho mladosti a preto bola matka preňho najdôležitejšou bytosťou. Mal dvoch mladších súrodencov, brata a sestru. Pracoval pre mňa už päť rokov. Bol to môj osobný asistent, pravá ruka, alebo ako by sme to správne nazvali. Mal vysoké kúty a každým rokom viac a viac ustupujúce hnedé vlasy, ktoré nosil ostrihané veľmi na krátko. Obliekal sa do fraku, keď bol v službe. Čo bolo vlastne vždy, keď som to potreboval. Nebol som však typ človeka, ktorý by ľuďi okolo seba zneužíval. Vo veciach týkajúcich sa drobností si hravo poradím sám, keď sa jedná o dôležité veci a veľké rozhodnutia, tiež sa starám iba ja. Ale o také tie stredné záležitosti, byrokraciu a vybavovačky sa mi stará Oskar. Nie je to iba zamestnanec, je to priateľ. A to nehovorím iba preto, že sedí teraz pri mne a píše to čo diktujem. Jeho rodinu navštevujem niekoľkokrát za rok, jeho mamu som prednedávnom zamestnal u nás v spoločnosti, keď počas krízy prišla o prácu tesne pred dôchodkovým vekom. Oskara pokladám za člena svojej rodiny. Sprevádzal ma dokonca na ceste po Afrike, aj keď neznáša teplo a to si veľmi vážim.

„Aké vyšetrenia máš podstúpiť? Nebolo ťa treba poobjednávať?“ Vyzvedal.

„Všetko je vybavené, moja lekárka mi dala túto časenku.“ Podal som mu lístok.

„CT? Kompletné vyšetrenie?“ Preľakol sa. „Čo sa deje? Máš problémy?“

Vedel som, že sú jeho obavy reálne a skutočne so mnou súcití.

„Počkáme si na výsledky, čo povieš?“ Usmial som sa nútene. Viac už nevyzvedal.

Doteraz si pamätám, ako som bez pohnutia musel niekoľko minút ležať na studenej plastovej lavici. Netrzeplivé vyčkávanie na chodbách v dave ostatných prevažne starých ľudí. Spočiatku som rozmýšľal o navštívení súkromnej kliniky niekde v Spojených štátoch – niektoré z chýrnych mien. Ale tušil som, že by to nebolo k ničomu a navyše by som spôsobil okolo svojho mena rozruch, ktorému som chcel zabrániť. Tu som bol len jedným s anonymných pacientov, poslušne vyčkávajúcich v rade a poslúchajúcich nariadenia sestier.

Po niekoľkých hodinách som opúšťal nemocnicu s absolútne negatívnou predpoveďou a brožúrkou v ruke. Áno, to čo som dostal neboli lieky, len malý manuál, ako sa vyrovnáť s novou skutočnosťou a v nej zastrčených niekoľko vizitiek. Prvá na psychológa, druhá na člena podpornej skupiny, ďalšia na poradcu pre stravovanie. Oskar ma celý ten čas sprevádzal. Vychádzali sme obaja úplne zamlknutí. Diagnóza: rakovina krvi, postupne prerastanie nádorov po celom tele už v pokročilom štádiu. Šanca na vyliečenie a dlhší život asi dve percentá. Chemoterapia nebola v odporúčaní, oslabenie chemoliečbou, by moje telo už asi nevydržalo. Možno by som mohol rozprávať o zázraku, že vôbec chodím. Pocit únavy som pripisoval prepracovanosti. To, že som spával v poslednom roku dlhšie ako inokedy v živote, som prikladal dobrému psychickému rozpoloženiu. Mal som si možno viac všimnúť seba samého. Ale ako som to mohol tušiť? Nemohol.

Oskar ma sprevádzal so šoférom až domov, rozlúčili sme sa. Šiel sa postarať o môj rozvrh. Bolo treba zariadiť veľa vecí, veľa odkladov meetingov a rozhodnutí. Moja týždňová maródka nekončila. Predlžuje sa na neurčito.

LIEČITEĽ

Sú to presne dva dni, čo som sa dozvedel svoj nový stav. Zomieram. Môj pocitový stav sa ale naopak zlepšoval. V porovnaní s minulým týždňom som naberal silu a energiu. Oskar mi pomáhal a podľa inštrukcii nakúpil hromady zdravej výživy. Mrkvový džús nemohol chýbať. Keď som sa pred rokmi zamýšľal nad eventualitou takýchto dní, čakal som, že budem konať omnoho rýchlejšie. Že sa hneď rozhodnem, čo s krátkym časom, ktorý mi lekári predpovedali. Ale zostal som ako obarený a chýbali rozhodné reakcie. Môj stav som teraz potreboval utajiť. Meno spoločnosti nemôže byť poznačené smrteľnou chorobou hlavy vedenia. Nie, pokiaľ nespravíme patričné bezpečnostné kroky. Členovia rady by ma mohli ľahko zvrhnúť pod zámienkou ohrozenia spoločnosti. Moc som musel previesť na iného člena rodiny, ak by som náhle upadol do kómy, alebo zomrel. Do úvahy prichádzala samozrejme iba Veronika. Bývalá manželka žila v Štátoch a od rozvodu sme nemali najlepšie vzťahy. Peniaze, ktoré získala delením majetku sa jej rýchlo míňali a často žiadala ďalšie a ďalšie kompenzácie. Bez právnikov sme sa prakticky nestretávali. Veronika žila v Štátoch na voľnej nohe. Ani jedna z nich netuší, aký je môj zdravotný stav. Nechcel som to teraz meniť. Ešte nie som v takej tiesni, aby som potreboval niekoho z rodiny pri sebe, poradím si zatiaľ sám. A ešte mám tú brožúrku, čo vám dajú, keď opúšťate kliniku. To bolo skutočne zaujímavé čítanie. Autora našťastie na konci diela neuviedli. Asi vedeli prečo to tak bolo. Brožúrka mala osem strán a popisovala jednotlivé štádia psychického rozpoloženia smrteľne chorého pacienta. Ak tomu dobre rozumiem tak som v štádiu odmietania a zlosti. Brožúrka mi k tomu pomohla. A kým budem v štádiu prijatia svojej choroby, ešte si počkám. Asi som to nemal čítať hneď celé od podlahy, prezradil som si množstvo spojlerov. Ale nechám to tak. Tak či onak, brožúrka skončila v krbe. Možno vám prídem dosť sarkastický, ale pri spomienkach na tieto prvé dni si vybavím takéto pocity. A prevažne hnev.

V skutočnosti som ale presne vedel čo urobím, keď sa dostanem do situácie ako je táto. Tieto dni nečinnosti slúžili iba k tomu, aby som v sebe vydusil myšlienky a odhodlal sa na bláznivé činy. V prvých dňoch vám je síce ľúto seba samého, ale nie natoľko, aby ste sa rozhodli uskutočniť rozum vylučujúce nelogické veci. Nakoniec však každý z nás skončí v hľadaní liečivého zázračného prameňa vo Francúzsku, chirurga bez skalpela z Filipín, alebo hypnotizéra autoimunitného systému z Los Angeles. Mne to trvalo presne štyri dni. Na moju obranu, štádium rakoviny bolo natoľko pokročilé, že som nemohol vyčkávať. Každým dňom som mohol skončiť v kóme, alebo kompletne paralyzovaný s pohľadom prilepeným k stropu. Všetko som si začal premýšľať a po dvoch hodinách intenzívneho špekulovania a neustáleho popíjania mrkvovej šťavy som zavolať Oskara. Mimochodom, šťava mi kompletne rozhodila organizmus, ak viete ako to myslím. Ak sa dá, tejto kúre sa skúste v budúcnosti vyhnúť. Oskar bol ako vždy pripravený vyštartovať a do pol hodiny zvonil na vchodové dvere. Keď ma uvidel aký som plný energie, zostal prekvapený a v duchu pomýšľal nad zázrakom, ktorý bol nado mnou vykonaný. Keď sme si však sadli v obývačke oproti sebe a mne sa na telo lepilo prepotené športové tričko, pochopil, že dúfal márne. Ak som práve nedobehol rekordný čas v maratóne okolo Toronta.

„Takže o čo ide? Máš nejaké prehlásenie pre média? Niečo čo chceš predniesť na správnej rade?“ Pohotovo vytiahol tenký biely notebook a položil si ho pred seba na stôl. Bol vždy pripravený a zvyknutý na zapisovanie mojich pokynov.

„Tento krát nie. Pokojne to vypni.“ Presviedčal som ho.

„Tak čo teda? Potrebuješ vybaviť niečo na klinike? Ideme za tvojou dcérou?“

„Zbláznil si sa? Do Štátov? Nikdy!“ Vyhŕkol som. „Hneď ti to vysvetlím, prečo som Ťa zavola!“ Oskar sa posadil hlbšie do veľkého kresla a čakal. Teraz už bez otázok, odhodlaný počúvať. Poznal som jeho reč tela, bol som rád, že ho mám tam, kde som chcel. Samému mi bolo trápne, to čo som chcel navrhnúť. Nedokázal som to ani dosť dobre obhájiť. A nechcel som byť prerušovaný.

„Teraz ma prosím neprerušuj, až kým neskončím.“ Začal som po dlhšej pauze a niekoľkých hlbokých nádychoch. „Neviem či si budeš pamätať, raz som ti spomínal príbeh z knihy, ktorý som čítal na vysokej škole. Išlo o životopis jednej anonymnej svetovej filmovej hviezdy. Meno nebolo zo zrejmých dôvodov zverejnené.“ Gestom som ubezpečil Oskara, že nemusí reagovať na moju rečnícku otázku. „Čo ma skutočne zaujalo na tomto príbehu, neboli hlúpe Hollywoodske aféry, ktoré mal s každým, na koho si spomenul, ani úspechy medzi kritikmi, zarobenými peniazmi či cenami, ktoré získal. Ale štart jeho kariéry bol tým, čo ma nenechalo pokojným. A teraz už viem, prečo som nechal neustále v podvedomí rezonovať čo som sa vtedy dočítal. Všetko to bolo pre tento deň. Teraz mi to dáva skutočne zmysel. Pravý význam, prečo som sa dostal ku tejto knihe, aj keď som nikdy predtým ani potom o podobný žáner ani nezakopol. Možno ti to príde zvláštne, ale počúvaj ďalej. Hlavná postava, už si ozaj nepamätám ten pseudonym, ale nazvime ho pokojne aj Oskar.“ Uškrnul som sa na Oskara, bol som vo vytržení, akoby som objavil svoju záchranu. Každopádne som o tom v ten deň presvedčil aspoň samého seba. „Tento Oskar, sa dozvedel od priateľov z černošskej komunity o jednom šamanovi. Neviem, kde to malo byť, ale povedzme v Kongu, v Afrike. Tento šaman mal schopnosti, alebo lepšie povedané vedel pohnúť osudom v prospech človeka, ktorý si o to požiadal. V skratke ho opísal, ako niekoho, kto dokáže splniť akékoľvek pranie. Oskar si samozrejme žiadal úspech, slávu a bohatstvo. Asi aj krásu, to neviem.“ Povedal som rýchlo medzi rečou. „Šaman mu všetko splnil a Oskar dosiahol všetko čo si prial. Navyše šaman nechcel za pomoc žiadne bohatstvo, žiadny podiel zo zisku, nič také. Jedinou podmienkou bolo, že človek, ktorý šamana o niečo zažiadal, musel byť statočný. Musel mať guráž, postaviť sa pred neho a žiadať. Nesmel sa ničoho báť a pred ničím zastaviť.“ Zostal som na chvíľku ticho. Videl som, že Oskar spracúva moje nápady. „Nechcem vyzeráť ako blázon, nikam to nerozširuj, rozumieš? Ale kto je odvážnejší a tvrdohlavejší ako ja?“ Prehovoril som so všetkou vážnosťou.

Oskar len pokýval hlavou v môj prospech aj keď nevyzeral veľmi presvedčivo. Pravdepodobne si vtedy pomyslel, že som načisto stratil rozum.

„O čo je horšie ísť za šamanom, aby ma pomocou jeho darov zbavil choroby, ako sa ísť vykúpať do nejakého zázračného prameňa? Alebo mám len tak sedieť a čakať na smrť?“ Oponoval som jeho pohľad, aj keď ešte vôbec nič neodpovedal.

„Nie, v poriadku. Máš pravdu David, nevzdávaj sa. Myslím si, že to je zaujímavý nápad.“ Oskar udržoval pevný a pokojný výraz. Päť ruky si pritlačil až úplne na ústa a stále počúval.

„Nikdy som neustúpil, veľa som si v živote odriekol, veľa som obetoval a nechcem sa teraz len tak vzdať. A keď bude treba precestujem celý svet, ak by to malo pomôcť.“ Zadíval som sa do zeme a zopäl pevne ruky.

„Aspoň uvidíš viac než len Toronto.“ Oskar sa po dlhom čase usmial. „Čo mám teraz urobiť?“

„Potrebujem, aby si sa pokúsil vypátrať všetko o tom šamanovi. Nie som si istý s tým Kongom. Ale na názov tej knihy si snáď spomeniem. Mohla by ti pomôcť.“

„Ak ho nájdem, pokúsim sa ho dostať sem za tebou. Ale čo ak to je iba rozprávka?“ Spýtal sa ma.

„Nie, ak ho nájdeš a bude to dosť skoro, aby som to zvládol, vycestujeme za ním. Počítam s tým, že ma budeš sprevádzať. Budeš?“ Vtedy som chcel uveriť, že je to skutočné. Oskarove slová som preto prepočul.

„Spol'ahni sa David. To je samozrejmé.” Viac už nereagoval a nechal ma v mojom sne.
„Vďaka a s tým hľadaním si nerob starosti sám, najmi si nejakých súkromných detektívov, hocikoho. Ved' vieš, čo ti to vôbec hovorím.” Vypil som plný pohár mrkvového džúsu, ktorý stál predou mnou na stolíku.

„Zariadim to, o to nemaj starosť.” Oskar sa zodvihol s odhodlaním vrhnúť sa do práce. Večerná hodina preňho nebola prekážkou.

„A ešte niečo Oskar. Potrebujem sem niekoho k ruke. Tú pani čo mi sem chodí upratovať - môže byť, ale na celý deň. Možno aj noc. Zásobovača.” Zasmial som sa a potriasol prázdny pohárom vo vzduchu. „Bohužiaľ, celý deň sa necítim takto dobre, ako teraz.”

„Budeš ju tu mať do hodiny.” Oskar si ma premeral pohľadom. Bol som spotený a potreboval som si ľahnúť. „Hocičo si spomenieš, len sa ozvi. Vybavím.”

„Viem, že sa môžem na teba spol'ahnúť. A ako som už hovoril, táto malá misia, je medzi nami, ok?” Prikývol hlavou, obliekol si kabát a vypevradil sa von. Nasledoval som ho, ale neudržal som s ním krok. Vybral som sa do kuchyne, aby som si naplnil prázdny pohár. O päť minút som skončil v posteli.

PO STOPÁCH

V nasledujúcich dňoch, zatiaľ čo ja som iba odpočíval a šetril sily, udalosti naberali spád. Oskar venoval všetok svoj čas cestovaniu a koordinovaniu pátracej akcie po šamanovi, o ktorého som žiadal. Ani jeden z nás netušil, či je príbeh pravdivý a či niekto taký existuje. Prekvapivo, už po troch dňoch začínali vychádzať najavo prvé informácie a osvetľovať celý môj plán. Bolo to v utorok krátko po obede, keď Oskarovi zazvonil telefón. Číslo bolo utajené, no aj napriek tomu neváhal a hovor prijal:

„Prosím, počúvam...”

Chvíľku znelo iba chrapčanie, akoby hovor prichádzal z cudziny, alebo z miesta s nedostatočným mobilným pokrytím. Až po chvíľke sa ozvali prvé slová:

„Pán DiCarlo? Tu je Conrád!” Slová sa strácali a hovor vypadával. Oskar však stihol zachytiť meno volajúceho.

„Conrád, ste to vy? Počujeme sa?”

„Áno, už je to lepšie. Musel som vyjsť z budovy. Prepáčte, niečo nás rušilo.”

„To je v poriadku, som rád, že voláte. Kde ste?”

„V Seattle a mám pre vás dobré správy.” Odpovedal muž.

„Zadržte Conrád, chcem to prebrať osobne. Nie cez telefón. Kedy sa vraciate nazad do Kanady?”

„Ešte neplánujem návrat, bolo by lepšie keby prídete vy sem za mnou. Ako by som to..., zhodnotiť situáciu, rozumiete.”

„Samozrejme.” Oskar nezaváhal. „Večer budem v meste. Kde vás môžem nájsť?”

„Pýtajte sa na mňa v Hoteli Marion, neďaleko letiska. Na recepcii vám nechám inštrukcie. Stačí?”

„Sme dohodnutí. A Conrád, informácie musia ostať medzi nami, žiadna tretia strana, to je myslím jasné!”

„Áno pane. Rozumiem. Takže hotel Marion, dnes večer. Recepcia je otvorená do polnoci.” Vysvetľoval Conrád.

„Budem tam určite skôr, spol'ahnite sa.”

„To urobím.”

„A Conrád, ďakujem ešte raz.“ Po týchto slovách ostal telefón hluchý.

Oskarovi sa zvlášť uľavilo. Nechcel svojho šéfa v žiadnom prípade sklamať. No aj napriek nekonečnému úsiliu a nulovému času na oddych sa mu nedarilo získať čo i len stopu po zázračnom šamanovi - či liečiteľovi. Nikoho, kto by zodpovedal Dávidovmu opisu z knihy nenachádzal. Až teraz. Po troch dňoch, jedno so súkromných očíek pracujúcich na voľnej nohe. Jeden z pätnástich, ktorých Oskar kontaktoval, konečne niečo má. Naplňalo ho to nádejou, aj keď netušil, či sa môže jednať o informácie, ktoré ich niekam posunú. Upokojoval sa jedine tým, že bez overených informácií, by ho Conrád neobťažoval. Už v minulosti s ním niekoľkokrát spolupracoval. Na tohto tajnostkárského, podozrievavého chlapa sa dalo vždy spoľahnúť.

Nebol čas otáľať, znova zdvihol telefón, aby zbuntošil súkromného pilota. Dávidov osobný tryskáč bude pripravený do hodiny k odletu. V Seattli môže byť skôr ako predpokladal. Aj tak nespomaľoval, zabalil si príručný kufrík a opustil svoju malú presklenú kanceláriu. Ako asistent riaditeľa a majoritného akcionára Davida Alfana mal Oskar DiCarlo v spoločnosti takmer neobmedzenú moc. Už len to slovo asistent znie troška zavádzajúco a v rôznych firmách znamená rozdielne postavenie. Zatiaľ čo niektorí asistenti varia kávu, skladajú prezentácie a vybavujú poštu, Oskar bol druh asistenta - pravá ruka riaditeľa, ktorý sa podriaďoval jedine Davidovi osobne. To znamenalo, že v potravinovom rebríčku spoločnosti bol nad všetkými jej členmi. Zahŕňalo to aj vedúcich oddelení, či manažérov. Takýto asistenti neraz po období vlády, svojho riaditeľa nahradili. Dostať sa k takejto funkcii nebolo možné prostredníctvom žiadneho pohovoru, alebo výberového konania. Sám riaditeľ si vyberal, kto bude jeho pravou rukou. Mohol nechať pozíciu neobsadenú, ale bolo jednoduchšie a pohodlnejšie zohnať si človeka, ktorému môže veriť a spoľahnúť sa naňho. David dlhé roky od založenia spoločnosti nemal okrem niekoľkých sekretárook po svojom boku nikoho. Až jedného dňa stretol Oskara DiCarla. Tento mladý muž bol hlavným pokladníkom Torontskej pobočky spoločnosti SVET. Bol vyštudovaný ekonóm rovnako ako David. Oskarovou výhodou bolo, že presne vedel, kedy otvoriť ústa a zapojiť sa do konverzácie, kedy naopak ostať ticho a nechať jednať svojho šéfa. Bol určite nadpriemerne inteligentný a vyžaroval silnú charizmu. Ľudia ho radi počúvali, verili mu. Nič nemusel presadzovať nátlakom. Vedel vyriešiť jednoduché problémy, ale aj elegantne vyklúčkovať z neprijemných udalostí. Pred dvoma rokmi sa mu podarilo veľmi šikovne zvrátiť štrajk lodných námorníkov tým, že sa vydal na trojtýždňovú cestu nákladnou loďou do Číny a drobnými zlepšeniami prispel k zvýšeniu morálky na lodi. Námorníci nezvyknutí, že im niekto vychádza v ústrety, ostali zaskočení Oskarovou otvorenosťou a zápalom pre vec. Zvrátenie štrajku, ktorý mohol spôsobiť miliónové straty pre spoločnosť, nebol jediným úspechom Oskarovej činnosti. Bol vychádzajúcou hviezdou firmy a David sa oňho staral a pripravoval ho ako svojho nasledovníka. Aj keď to nebolo oficiálne vyhlásenie, ale všetci si o tom vo firme šuškali.

Práve preto stačil len jediný telefonát a Davidovo súkromné lietadlo sa pripravovalo na štart. Žiadne ďalšie otázky, žiadne kolkované a podpísané žiadosti. Oskarove slovo, bolo Davidovým slovom. O to viac v jeho neprítomnosti. Tak isto služobné auto, ktoré čakalo vždy pripravené v podzemnej garáži Lemieuxovej budovy. David väčšinou jazdieval svojím súkromným autom, bol nadšeným vodičom a túto činnosť si nechcel odpustiť. Preto služobné auto vozievalo návštevy, členov mestskej rady, alebo Oskara, ktorý vlastné auto nemal. Vo veľkom meste akým je Toronto, sa dá omnoho jednoduchšie jazdiť metrom, alebo inou verejnou dopravou ako autom. Na auto je navyše uvalená vysoká daň z používania v centre, preto len skutočný nadšenci jazdia do práce sami.

Netrvalo dlho a luxusný mercedes doviezol Oskara do priestorov letiska. V letiskovej hale si doprial jedno rýchle presso a ponáhlal sa koridorom k rampe so súkromnými letmi. Okrem kufríka nemal

žiadnu batožinu, pracovník letiska skontroloval jeho doklady a bez zdržovania ho pustil ďalej. Tentokrát cestoval Oskar úplne sám. Bolo zvykom, že sa do lietadla pripojí člen predstavenstva spoločnosti, ktorý musí z nejakého dôvodu vycestovať tam kam on. Dnes sa nepripojila ani žiadna z firemných stewardiek. Oskar nechcel dievčatá obťažovať, pretože večeru si dokázal pripraviť na rýchlo aj sám a s kávovarom mal už svoje skúsenosti. Na druhú stranu by ho prítomnosť krásnej ženy potešila. Toto však nebol čas na rozptyľovanie. Keď sa pripútal, lietadlo okamžite opúšťalo runway. Pilot zahlásil očakávaný čas letu. Malo to byť dve a pol hodiny. Niekedy sa let pretiahne, to už záleží od počasia. Keď nabrali požadovanú výšku, Oskar vytiahol z kufriku svoj notebook a začal prechádzať súbory a poštu na ktoré nemal v posledných dňoch takmer čas. Jeho unavené oči však nevydržali dlho sledovať monitor.

Na svoje veľké prekvapenie sa zobudil až tesne pred pristátím. Nadpracovaný čas a nedostatok odpočinku bolo treba doháňať. Únava si vyberie svoju daň. Let mal trvať niečo cez dve hodiny, ale pretiahol sa na tri. Nad Seattlom zúrila silná búrka. Táto oblasť bola celoročne veľmi upršaná a pokrytá sivými mrakmi. No dnešný deň bol niečo viac. Lietadlo krúžilo niekoľkokrát, kým ho letisková veža naviedla na správnu pristávaciu dráhu. Dole vládol vďaka zlému počasiu chaos. Na palube lietadla sa to však prejavovalo len minimálne. Občasne zakolísanie, či poskočenie bolo bežné pri každom pristátí. Oskar podobné pohyby takmer nevnímal. Bol zvyknutý veľa cestovať v poverení svojho šéfa, ktorý nikdy neopúšťal Toronto. Z reproduktora sa ozval pilotov hlas:

„Nachádzame sa v meste Seattle, štát Washington, je devätnásť hodín tridsaťosem minút večer, počasie je daždivé. Mierime k východu deväťdesiatštyri. Môžeš sa pobaliť, za desať minút nás odbavia. Zakončil familiárne. Pilot sa s Oskarom sa za tie roky dobre poznali a spriatelili.”

On mal však všetko zbalené v kufriku ešte skôr, ako ho pilot stihol informovať. Krátky spánok mu dodal nových síl. Hneď ako sa dvere na lietadle otvorili vyštartoval von, prebehol terminál, odbavil sa na colnici určenej k súkromným letom a chytil prvý taxík, na ktorý narazil. Toto bol jeho rekordný čas, za ktorý to všetko stihol. Bol poháňaný netrpezlivosťou z toho, čo sa môže dozvedieť. Ešte viac sa však obával správ, ktoré nebudú uspokojujúce a jeho šéfovi vôbec nepomôžu.

„Hotel Marion! Malo by to byť neďaleko letiska.” Zadal taxikárovi.

„Joj pane, to sme tam hneď a zaraz. Marion, je dva bloky odtiaľto.” S úsmevom odpovedal snedý taxikár a pneumatiky zahvízdali na mokrej vozovke.

Dážď prekvapivo utíchal, mračná na oblohe boli miestami potrhane a prežiarené hviezdami. Keď Oskar vystúpil po tom ako zaplatil taxikárovi požadovanú čiastku, nepadla už ani kvapka. Postavil sa pred trojposchodovú budovu, kde sa svietilo takmer v každom jej okne. Nad dverami bol nízky nápis Hotel Marion a tri zlaté hviezdičky. Prešiel až k recepcii, kde staršia obézna pani lúštila krížovkársku knihu. Neváhal a ozval sa:

„Dobrý večer slečna.”

Nevrlo zdvihla pohľad a čakala.

„Som Oskar DiCarlo, mal by som tu mať nejaký odkaz. Od pána menom Conrád.”

Žena siahla nižšie pod pult a posunula malú obálku pred Oskara. Nevydala ani hlásku a pokračovala v lúštení. Jej výzor bol strnulý, nenávistný, bez záujmu a emócií. Ramená mala široké, dokonca širšie ako hociktorý muž. Oskar bol rád, keď sa stratil z jej dosahu. Mal z nej veľmi nepríjemný pocit. Odišiel od recepcie nabok a otvoril obálku. Bola v nej krátka správa:

Dol'ava, okolo parku. Na rohu 17/2 ulice.

Viac nepotreboval, schytil kufrík, ktorý si narýchlo položil k nohám a vybral sa von z budovy. Za recepciou sa ani neotáčal. Podľa inštrukcii pokračoval vľavo. Po niekoľkých metroch bol na rohu ulice malý park. Zatočil okolo neho a pokračoval ďalej. V parku boli preliezačky, hojdačky a lavičky. Po celom obvode boli nasadené nízke stromčeky. Vyzerali udržiavané. Cestu z oboch strán lemovali zaparkované osobné autá. Nikde nebolo ani živej duše. Oskarove kroky po mokrom chodníku sa ozývali celou ulicou. Obloha sa úplne vyčistila od mračien a žiariace hviezdy sa odrážali v kalužiach stojacej dažďovej vody. Oskar spomalil, aby si vychutnal samotu, pokoj a ticho, ktoré táto chvíľa prinášala. Pokračoval pozorne ďalej, rozhliadal sa vôkol seba, až kým ho odrazu nevyrušilo zakašlanie - ktoré zaznelo z konca ulice. Oskar sa zahľadel a uvedomil si postavu. Bol to muž, mal zapálenú cigaretu, ktorej dym vychádzal asi zmenou tlaku až takmer nad stromy. Oskar sa vybral za ním. Nevedel rozpoznať, či sa jedná o Conrada, ale predpokladal, že je to on. Muž stál priamo pod tabuľou označujúcou názvy križiacich sa ulíc. Teraz už vedel, že je správne. Pozdravil sa:

„Zdravím vás Conrad.“ Načiahol ruku smerom k mužovi. Ten mal oblečenú dlhú bundu, na hlave širokú čiapku so šiltom. Stretol sa s ním niekoľkokrát a jeho tajnostkárске chovanie mu už neprišlo vôbec zvláštne. Hovorilo sa, že býval agentom CIA, po ktorom dodnes pátra Chicagská mafia. Preto je veľmi opatrný a jeho pravé meno takmer nikto nepozná.

„Nesledoval vás nikto?“ Spýtal sa ihneď podozrievavo.

„Nemyslím...“ Odpovedal Oskar nepresvedčivo.

„Nebojte sa, viem že nie. Inak by som tu už nestál.“ Usmial sa muž od ucha k uchu a vytiahol z pod kabáta veľkú hnedú obálku. Bola zatvorená a zapečatená. Mala rozmer veľkého kancelárskeho papiera. Bola prekvapivo hrubá.

„Vau, je toho toľko?“ Prekvapene povedal Oskar, keď sa pozrel na obálku.

„Nechcete to, alebo čo?“ Ofučal sa Conrad.

„Nie, nie samozrejme, že to chcem. Len ma prekvapilo. No nič, dajte to sem.“ Chňapol rukou po obálke.

„Nie tak zhurta pán DiCarlo.“ Zabrzdil ho Conrad, tým že obálku nespustil z ruky.

„Ja by som nezabudol, len ma zaujíma.... okey, moment.“ Oskar vytiahol menšiu obálku, v ktorej boli bankovky. Bolo tam presne päťtisíc amerických dolárov v stovkách. Conrad si ich hneď prerátaval, len čo si vymenili tovar.

„V poriadku?“ Spýtal sa ho, obálku s informáciami potiahol v ruke. Bola skutočne objemná.

„Áno, bolo mi potešením s vami znova pracovať.“ Usmial sa Conrad ešte raz a podal mu ruku na rozlúčku. „Viete čo vlastne chce výmenou za svoje služby?“ Spýtal sa, keď si pustili obaja ruky.

„Nerozumiem. Čo by mal chcieť. Ako to...?“ Snažil sa vyzvedieť Oskar, ale to už Conrad zmizol v uliciach Seattlu.

LET

Počas noci som spal len veľmi slabo. Nazvali by ste to cestovnou horúčkou, ale pre mňa to bolo viac než len to. Miešali sa vo mne všetky možné emócie. V prvom rade to bolo vzrušenie striedané nadšením, neskôr strach. Ved' som predsa nikdy v živote neletel lietadlom. Pre niekoho to môže byť nepredstaviteľné a smiešne. Ja som však zaťatý suchozemský živočích. Mám rád domov, necestujem, neflákam sa zbytočne po vonku, keď mi počasie nepraje a už vôbec by ma nenapadlo letieť až do Afriky - kde je klíma taká nepohodlná. To všetko však bolo len donedávna.

Znova som sa niekoľkokrát zhlboka nadýchol a prevalil na druhý bok. Ešteže nemusím nič pripravovať. Oskar sa stará o všetko. Vyťažujem ho najviac počas celej jeho pracovnej dráhy. Nevadí, ved' predsa dostane svoju odmenu. Spánok stále neprichádzal, nevedel som prestať myslieť. Nasilu som zatláčal viečka, bolo mi horko, hneď zasa zima. Nakoniec sa mi to nejako podarilo. Zo spánku ma prerušili až slnečné lúče. Zaplnili celú miestnosť. Cítil som sa dolámaný, ale adrenalín ma udržoval v pohotovosti. Na telefóne ma čakala textová správa:

Nenáhlyme sa, odpočini si a naber síl. Keď budeš pripravený pošlem po teba auto. Oskar.

Výborne, osprechoval som sa, vypil asi liter mrkvového džúsu a zjedol pripravené raňajky. Pani v domácnosti, ktorú mi Oskar zohnal ma potichu obskakovala. Neviem, kde ju našiel, ale bola veľmi šikovní. Poďakoval som za každé jej pomocné gesto. Doteraz som si týchto ľudí v nižšej triede - robotníkov, upratovačky, slúžky priveľa nevšímal. A ani zvlášť nepovažoval. Prečo aj? Každý predsa vytrie záchodovú podlahu rovnako dobre. To predsa nie je umenie ani zručnosť. Ale jej úslužnosť mala niečo do seba. Jej jednoduchý život naberal význam s podporou toho môjho. Tak ako by som ja bol stratený bez nej, ona by neznamenalala nič bezo mňa. Nevolá sa to v prírode symbióza? Spolužitie dvoch na prvý pohľad odlišných druhov, kde ale jeden bez druhého strácajú, či nedokážu existovať. Teraz mi dávali všetky tie prírodopisné filmy zmysel. Usmial som sa na ňu a odišiel od stola. Bol čas, aby som sa obliekol a zavolať Oskara.

Až kým som neprešiel colnicou, necítil som takmer žiadne napätie. Všetko bolo v poriadku, ale niekoľko krokov k lietadlu som takmer nedokázal prekonať. Pociťoval som úzkosť až takmer paniku. Lietadlo bolo malé – osobný firemný tryskáč, pre maximálne dvadsať osôb. Oskar ma sprevádzal z jednej strany a mladá letuška z druhej. Pri schodoch do lietadla ma pridržovali a upokojovali. Nie som najmladší, mohol som si odpustiť robiť maniere. Ja som sa však znova cítil ako malý chlapec, ktorého vedú rodičia na očkovanie. Chce sa mu plakať a mamička ho musí celý ten čas držať za ruku. V posledných dňoch mám stále častejšie chvíle, kedy sa necítim taký silný ako som si myslel, že som. Na jednu stranu som bol hlavou obrovskej prosperujúcej spoločnosti a záviseli odo mňa tisíce ľudí, na druhú stranu som cítil svoju zraniteľnosť. Každý človek dospeje k tomuto štádiu, to som dobre chápal. Len mne sa to nemuselo stať takto skoro. A za tým všetkým bola moja choroba. Oskar ma posadil do kresla, bolo mohutné. Iné ako som videl vo filmoch. Letuška mi ihneď podávala tri tabletky na striebornom podnose. V druhej ruke držala pohár vody.

„Pane, toto vám pomôže zaspáť a upokojit' sa.“ Roztrasenou rukou som sa načiahol po výdatnom pokrme. Hneď mi bolo jasne, že môjmu záchvatu paniky by sa najradšej všetci vyhli. Teraz mi však bolo jedno čo sa so mnou stane. Mal som pocity klaustrofóbie a chcel som byť čo najskôr zasa von z lietadla. Pokiaľ by som si cestu nemal pamätať bolo by to najlepšie.

„Upokoj sa, štartovať budeme čo nevidieť. Ja si sadnem oproti tebe. Vôbec sa nezamýšľaj, že si v lietadle. Len sa tu rozprávame. Jasne?“ Nabádal ma Oskar.

„Nie som z toho až taký posratý. Zažil som už horšie veci.“ Odvrkol som, ale moje trasúce sa ruky hovorili niečo iné. Pritisol som ich silno na kolená. Letuška podišla zozadu a opásala ma dvomi bezpečnostnými pásmi.

„Takže ako dlho budeme letieť?“ Snažil som sa diskutovať s Oskarom.

„Asi osem hodín, presne sa to nedá nikdy odhadnúť. Je to celkom diaľka.“

„Bol si už niekedy v Afrike?“ Spýtal som sa.

„Pár krát. V Juhoafrickej republike. Často tam meníme náklad. V prenájme je niekoľko dokov.“

„Veľmi horko?“ Usmial som sa na Oskara.

„Na skapanie.“ Pootočil hlavou.

„A teraz to ideme? Tiež na Juh?“

„Práveže ani nie. Letíme do Luandy. Hlavného mesta štátu Angola. Je to o dosť severnejšie, na západnom brehu.“ Odpovedal Oskar.

„Ako rozprávajú v Angole? Angolsky?“

„To nie, väčšinou portugalsky. Je to jedna z ich provincií. Mám naplánované všetko, čo treba po pristátí vybaviť. V prvom rade musíme najat' karavánu. Tam kam pôjdeme lietadlá nelietajú. Krajina je tam skoro celý rok úplne vyschnutá. O vodu sa bojuje, ako inde o zlato. Okrem krátkeho obdobia dažďov, ktoré prichádza cez zimu a trvá zväčša niekoľko týždňov.“

„To tam teda pôjdeme pešo? Vieš, že nevládzem...“ Ohradil som sa.

„Karavána nie je to čo kedysi. Pôjdeme samozrejme na autách. Cesta vedie presne až do oblasti, kde sa potrebujeme dostať. Nebude ťa to stáť takmer žiadne sily. Nepočítam spaľujúce horko. Ale s cisternou plnou vody by sme nemali mať problém zvládnuť to.“

„Ako ďaleko mienime putovať?“

„Z mesta Luanda, by to nemalo byť dlhšie ako tri dni cesty. Ak sa nestratíme. Spolieham sa na pomoc domorodcov pri navigovaní.“

„Ako to myslíš na domorodcov? Máme predsa nejaký GPS počítač, ktorý nám ukáže kde sme a koľko nám zostáva do cieľa. Nehovor, že ma ťaháš v tomto stave naslepo neviem kam?“ Vyplašil som sa.

„Samozrejme, že máme všetko vybavenie. Žiaden strach. To len, oblasti vo vnútrozemí sú plné bezmenných dediniek a osád. Človek, ktorého hľadáme žije na juhovýchode krajiny. Neďaleko Botswany.“ Oskar sa cítil nepohodlne. „Pochop v takýchto krajinách život nebeží tak ako u nás. My sme zvyknutí, že má všetko svoje miesto. Všetko má presné pravidlá. Toto je púšť, úplne sucho. Dedinky sa premiestňujú o celé kilometre aj niekoľkokrát do roka. Podstatné ale je, že vieme meno človeka, ktorého hľadáš. Jeho meno a smer cesty.“ Odhodlane skončil Oskar.

„A ako sa volá ten šaman?“ Spýtal som sa trochu neveriacky.

„XAMA HUAMBO. Xama znamená šaman. Je veľmi známy, ale budí medzi domorodcami strach, lebo sa podľa povier venuje čiernej mágii - Voodoo. Keď sa vyberieme smerom, kde je jeho osada, určite ho budú poznať. Nebude problém nájsť ho. Spoľahni sa na mňa. Mám viacej potvrdených údajov o mieste, kde sa nachádza.“

„Huabo? Huambo? To meno si z knihy nepamätám. Neostáva mi nič iné, len ti veriť. Ale môj život je v твоjich rukách. Videl si tú modrú cestovnú tašku čo ťahám so sebou? Je plná liekov kamarát. Doktorka mi ju pobalila. A injekcie, ktoré som musel dostať, aby som sa mohol vybrať do Afriky ani nespomínam. Je to môj posledný pokus. Ak nezvládneme toto, je koniec. A ja chcem, aby si na to

myslel. Nenechaj ma trápiť sa samého. Viem, že si v porovnaní so mnou silný a odolný. Nerob však nič, čo by ma vystavilo riziku. Ideme tam v prvom rade kvôli mne. Toto nie je výlet. Ak sa nám včas nepodarí dosiahnuť cieľ cesty, možno sa už domov vôbec nevrátim. Spoliehal som sa na teba posledné roky, teraz sa na teba spolieham ešte viac.” Po tejto mojej kázni ostalo chvíľku ticho.

„David, poznáme sa dlho. Si pre mňa ako môj druhý otec. Bude to úspešná cesta, cítim to v kostiach. Mali by sme sa tešiť na tento výlet. Užívať si ho. Pokús sa zahnať všetky starosti a ja sľubujem, že sa budem snažiť zo všetkých síl, aby si našiel čo hľadáš.”

Usmial som sa naňho a všimol som si, že sme už vyleteli vysoko nad oblaky. Slnko sa opieralo do pravej strany lietadla, všade bola len pokojná modrá obloha.

„Veď to nebolo také hrozné.” Mykol som hlavou smerom do okienka.

„Vidíš, začína to dobre. Presne ako vravím.” Usmial sa aj Oskar a vytiahol notebook, začal pracovať ako zvyčajne. „Vieš čo si myslí správna rada?” Položil rečnícku otázku. „Že ideš loviť na safari – dobré čo?”

Usmial som sa, viečka mi začali oťažievať stále viac a viac. Hlavu som si hlboko oprel do kresla, usadil som sa čo najpohodlnejšie a zaspal. Po dlhej dobe som spal naozaj výborne. Sníval sa mi nádherný sen o ceste, ktorá končila v zelenej oáze. Všade bol príjemný chládok a z jej stredu vyvierala najčistejšia voda, akú som kedy videl. Bola taká priehľadná, že som sa bál napiť. Na moje veľké prekvapenie som sa prebudil, až keď sme pristáli v Luande.

KARAVÁNA

Pred výstupom z lietadla nás letušky inštruovali, aby sme si prezliekli oblečenie. Samozrejme, zmena klímy z premrzutej Kanady na rozhorúčenú Afriku. To bude určite poriadny šok, pomyslel som si. Keď som však oddýchnutý a plný síl vyšiel cez dvere lietadla, dostal som facku, na ktorú som sa nedokázal pripraviť. Horúčava pôsobila všade a doslova zo všetkých strán. Cítil som sa presne ako v saune. Len tu nie sú dvere, cez ktoré by som vybehol von - keď už nevládzem. Všeobecne som sauny nemal rád. Neveril som svojím pľúcam, mal som pocit že sa zadusím. Dovoľenku v takejto oblasti by som pokladal skôr za trest, preto som nikdy nerozumel ľuďom, ktorí trópy vyhľadávali. Oskar vyzeral podobne strápený ako ja. Až teraz som pochopil jeho odpor k horúcim oblastiam, o ktorých rozprával. My sme Kanadčania a toto rozhodne nie je pre nás.

Našťastie po východe z letiska, kde nás odbavovali a sprevádzali samopalmi ozbrojení militanti, bol vzduch znesiteľnejší. Možno sme si zvykli. Ale Oskar ma hneď ubezpečil, že chladný vánok je zapríčinený vzduchom vejúcim od oceánu a vo vnútrozemí bude oveľa horšie.

Všetky naše batožiny ťahali mladí chlapci čierni ako uhoľ. Mali na sebe len nohavice, ktoré vyzerali ako roztrhané montérky. Viseli na nich pomocou dlhých rozťahaných trakov. Úslužne ťahali každý svoj kufor a nasledovali nás. Oskar sa rozhliadal po ulici, v ruke držal zápisníček a Anglicko - Portugalský slovník.

„Vieš čo hľadáš?” Podpichol som ho. Aj keď ma horúčava vyčerpávala, mal som celkom dobrú náladu. Takáto teplota pôsobí na dušu priaznivo. Človek sa cíti akosi príjemnejšie. Endorfíny sa vyplavujú viac než inokedy. Teda aspoň zo začiatku, kým sa telo úplne neprehrialo.

„Mal nás tu čakať.” Neustále sa nervózne rozhliadal Oskar v snahe spozorovať nášho sprievodcu.

Ja som sa tiež snažil zorientovať v novom svete. Stáli sme na betónovej ceste, ktorá smerovala od letiska pomedzi domy. Okolo nej bol červený piesok, alebo hlina. Nikde ani náznak po zelenej tráve, akú vídame u nás. Bolo to zapríčinené neustálym suchom a horúčavou. Vchod do letiska strážilo

niekoľko chudobnejších nízkych paliem s ovisnutými listami. Domorodí obyvatelia si nás veľmi nevšimli. Na ulici vládla rušná atmosféra. Po ceste sa husto presúvali staré zhrdzavené autá, na ktorých sa pôvodný náter dal spoznať len veľmi ťažko. Žiadne obmedzenia ani predpisy tu očividne neplatili. Nečudoval som sa tomu, v takejto suchej oblasti sa ľudia trápia ďaleko dôležitejšími problémami. Obrovská cisterna, ktorá išla práve okolo, čmudila tak veľmi, že sme museli ustúpiť z jej dosahu. Domorodcom to však neprekážalo a aj napriek zápachu bola nasledovaná skupinkou detí, ktoré výskali a vyskakovali od radosti. Domnieval som sa správne, viezla vodu. Na jej zadnom čele bol napoly opadaný nápis: **AQUA**.

„David. David! Pod' sem, za mnou!” Kričal Oskar.

V tom rozruchu, som si ani nevšimol, že sa vzd'áľuje. Hneď som ho nasledoval a skupinka nosičov batožiny mi bola v päťách. Chlapci brali svoju úlohu veľmi zodpovedne. Oskar mal namierené, akoby sa už zorientoval, pozdĺž cesty do červenu strechou zakrytej nízkej haly. Stála asi sto metrov od letiska.

„Ten parchant sa na nás vykašlal!” Šomral si Oskar, keď vošiel pod tieň haly. To si ho ale už všimli vnútri stojaci muži a jeden z nich sa nám hneď vybral v ústrety.

„Senhores, dobré popoludnie. Víтам vás v Angole.” Muž bol vysmiaty od ucha k uchu. V porovnaní s ľuďmi na ulici, mal relatívne nové a moderné oblečenie. Trojštvrťové zelené nohavice a červené tričko značky Adidas. Na nohách mal nastoknuté len šľapky. Vlasy mal riedke a neupravené. Viseli mu na všetky strany. Boli zalepené od potu a prachu. Hneď nám bolo obom jasné, že tu si s vizážou nikto starosti nerobí.

„Hľadáme pána Rodriga....” Oskar začal listovať v malom zápisníčku.

„Sim, Rodrigo moje meno.” Muž sa buchol otvorenou dlaňou do hrude a hneď chytil Oskara okolo ramien. Boli rovnako vysokí. Muži stojaci okolo sa začali rozchádzať po svojom. Ja som ostal stáť na prahu haly. Začul som ešte Rodrigovo vysvetľovanie:

„Tu senhor, lietadla nikdy nepriletia na čas. Všetko mám pre vás pripravené, žiaden strach, žiaden strach. Moji ľudia sú spoľahliví. Na moju česť.”

Trvalo asi dvadsať minút, kým sa Oskar vrátil nazad ku mne. Postával som zatiaľ v tieni, potom som už od vyčerpania iba čupel. Našťastie mi jeden z mužov v hale priniesol fľašu vody. Pot mi doslova stekal po tvári a prvotné nadšenie z príjemnej horúčavy opadlo. Bol som presvedčený, že si nato nedokážem zvyknúť. Oskar s Rodrigom pochodovali mojim smerom. Rodrigo inštruoval chlapcov, čo niesli batožinu, zatiaľ čo mi Oskar vysvetľoval:

„Tento chlapík sprevádza turistov z Ameriky a Európy úplne bežne. Poznávacie zájazdy, safari, robí hocičo. Má na takéto podnikanie aj licenciu. Objednal som všetkých jeho ľudí na celé dva týždne. Malo by to bohato stačiť na cestu za šamanom aj nazad, plus rátam ak by nám trvala cesta dlhšie. Budeme mať šesť aut, jedno z nich povezie pitnú vodu, ostatné zásoby a samozrejme zbrane.”

„Zbrane?” Vyľakal som sa. „Ty mi tu človeče opisuješ nejaký boj o holý život naprieč Afrikou? Zbláznil si sa?” Vybuchol som.

„Upokoj sa David. Tu je to úplne bežné. Musíme sa predsa uistiť, že nás niekto mimo civilizácie neprepadne a neolúpi. To by naše šance dosiahnuť cieľ znížilo na minimum. Musíme mať aspoň možnosť brániť sa. A Rodrigo ma uisťoval, že stačí, keď bude zbrane vidieť. Vtedy ich určite nebudeme musieť použiť.”

Hneď ako začali autá štartovať motory, dalo sa prvé z nich do pohybu. Vyšlo z tieňa až pred budovu. To som už pochopil o čom mi tu Oskar rozpráva. Na aute sa otvorili dvere a na zadné sedadlá

naskočili dvaja domorodci. Bol to čierny, vojenský Jeep. Strechu mal zakrytú kovovou platňou a na nej bolo malé guľometné hniezdo.

„To sme ako v nejakom filme o Vietname. Prečo si mi nepovedal, že tu ideme do vojny?“ Môj hlas niesol znaky zúfalstva.

„Neboj sa, žiadna vojna. Ako som povedal, pre istotu! Všetko bude OK, uvidíš.“

„Že som ja debil neostal doma.“ Zašomral som. Keby si však lepšie spomeniem, na niektorý zo svojich horších dní. Napríklad na ten, keď som nevládal dôjsť z postele ani po pohár vody, možno by ma tieto starosti s Afrikou ihneď prešli. Moja selektívna pamäť si však nato zlé nespomenie. Momentálne mi bolo omnoho lepšie. Lieky a vitamíny podporovali moju imunitu. To mi pripomína, asi je čas užiť ďalšiu dávku.

NEPRIAZNIVÉ OKOLNOSTI

Kým sa zvečerilo, naša karavána celkom opustila mesto a prímestské oblasti. Všetky štvrte v meste Luanda vyzerali na chlp rovnako. Až s výnimkou centra, kde sa z času na čas ukázala modernejšia stavba, banka, alebo nákupné centrum. V centre je použitý systém umelého zavlažovania, preto tam príroda naoko ožíva. Ako sme sa presúvali do vnútrozemia, odhaľovala sa pred nami púšť. Od Oskara som sa dozvedel, že vládne obdobie sucha. Raz za rok, keď príde obdobie dažďov, ktoré trvá niekoľko týždňov a býva zväčša cez zimu, sa zasa naplnia korytá riek a jazier. To obdobie však pred niekoľkými mesiacmi skončilo a po vode nie je nikde ani chýru ani slychu. Ešteže si vezieme dostatok pitnej vody pre celú karavánu. Bez nej by sme neboli schopní zájsť mimo obývanú oblasť. Cestovali sme nepretržite, až na krátke zastavenia.

„Takže senhor chce stretnúť Washamani?“ Oslovil ma Rodrigo, na jednej z našich zastávok. Bola už takmer tma. Partia mužov fajčila cigarety a hlasno debatovali. Oskar si odskočil na prírodnú toaletu, ja som si užíval zaslúžené chladné večerné ovzdušie. Púšť osvetľoval len polovičný mesiac a reflektory našich šiestich áut.

„Prosím? Nerozumiem vám.“

„Či chcete stretnúť Washamani? Šaman?“ Snažil sa mi rukami nohami vysvetliť Rodrigo.

„Á, jasné. Áno šaman, preto sme tu.“ Usmial som sa naňho, ale jedným okom som hľadal Oskara. Cítil som sa v prítomnosti tohto muža nesvoj.

„Ja som sa s ním stretol - veľmi múdry!“ Posadil sa ku mne Rodrigo.

„Stretli? Takže nám ho pomôžete nájsť?“

„Ak to bude váš osud stretnete sa s ním.“ Nastala dlhšia pauza, pri ktorej si Rodrigo hľadal pohodlné miesto na sedenie. „Pomôžeme, určite.“ Zahľadel sa do tmy a zvažnel.

„Sú tie zbrane naozaj nutnosť? Nemám rád zbrane, viete...“ Snažil som sa konverzáciou prehlásiť ticho.

„Viete senhor, Angola nie je Amerika. Tu sa musí každý starať sám o seba a žiadny politik vás nezachráni. V Angole zúri vojna neustále.“ Rozprával celkom pokojne, akoby si už zvykol.

„Ako to neustále? Teraz je tu vojna?“ Spýtal som sa neveriacky.

„Sim, senhor. Občianska vojna. Už cez tridsať rokov v celej krajine. Oblasti bojujú navzájom o moc. Luanda je prístavné mesto, veľmi vhodné pre pašerákov. Severná frakcia je podporovaná Rusmi, východná Juhoafrickou republikou a západ Portugalskom. Za studenej vojny sem navozili veľké

zásoby zbraní. A teraz má každý doma samopal, či dokonca raketomet. Treba byť opatrný, treba sa brániť.” Ukázal na guľomet pripevnený na streche auta. „Rozumiete senhor?”

Kývol som vystrašene hlavou. Vždy som bol odvážny, keď išlo o investície. Toto však nebolo pre mňa, necítil som sa dobre pri pohľade na ozbrojených sprievodcov a rozprávanie o vojne mi naháňalo strach. Som predsa Kanadčan, nie Američan. Nosiť zbraň nie je u nás bežné a ani normálne. Stále viac a viac som ľutoval tejto cesty. Snažil som sa nedať Rodrigovi svoj strach najavo, ale myslím, že to bolo márne. Nie som dobrý herec.

„Rozprávate o krajine?” Pristúpil k nám Oskar.

„Rozpráva mi o občianskej vojne, ktorá tu vládne.” Zadíval som sa naňho nazlostene.

„Nestrašte mi šéfa, Rodrigo. Oblasťou kadiaľ ideme, žiadna vojna nevládne, povedzte mu to.” Kývol na mňa.

„Áno pane, vskutku má pravdu. Vojna je v okolí miest. Na púšti sme v bezpečí. Relatívne, ale v bezpečí.” Zmenil Rodrigo tón hlasu a vyšvihol sa nazad na rovné nohy.

„Tomu uverím veľmi ťažko, po tom čo vidím a počúvam.” Zamračil som sa na oboch. „Ostaneme tu nocovať?”

„Šéf môže ležať v aute.” Ukázal na Jeep a už ma viedol k nemu.

„To nie Rodrigo.” Ozval sa ihneď Oskar. „Pán David bude spať v stane, hneď ho pripravím. Všetko mám zabezpečené.”

„To je už jedno, hlavne rýchlo. Necítim sa dobre, mám pocit, že sa na nohách už dlhšie neudržím.” Bol som zbavený všetkých síl, ktoré som načerpal počas letu. Našťastie bol Oskar pripravený a stan rozložil do desiatich minút. Ani si nepamätám, ako som zaspal. Bol som veľmi vyčerpaný, túžil som po studenej sprche, ale vedel som, že nato tak skoro nedôjde.

Keď začali steny stanu prepúšťať slnečné lúče, vedel som, že je tu druhý deň našej cesty. Obďaleč som navyše zachytil hlasy domorodcov. Započúval som sa - boli to naši sprievodcovia. Vyšiel som zo stanu a poobzeral som sa okolo. Autá stáli v rade za sebou. Prvý bol obrnený, vojenský Jeep. Obďaleč bolo vyhasnuté ohnisko, okolo ktorého v noci spali domorodci. Vedľa môjho stanu stál menší podobný - Oskarov stan. Napil som sa vody a sledoval našich sprievodcov. Smiali sa a rozprávali v nejakom zmiešanom Portugalsko - Angolskom dialekte. Sem tam mi niektoré slovíčko prišlo známe, po-angličtené. Ale súvislosti mi nedochádzali.

„Ako si sa vyspal David? Ako sa cítiš?” Vystrčil hlavu z vedľajšieho stanu Oskar.

„Je mi fajn. O čom sa bavia, je všetko ok?” Spýtal som sa ho.

„Určite, nie je dôvod na obavy. Necestujú cez krajinu prvý krát, poznajú to tu dobre.” Vyliezol celý von a pretieral si opuchnuté oči. „Tie zasraté komáre. Celú noc som nemohol riadne zaspáť. A to som do prdele zaočkovaný a ponatieraný repelentom.” Znel podráždene. „Lieky, nezabudni na lieky.” Pripomínal mi.

„Á jasne.” Načiahol som sa pre tašku a začal sa v nej hrabať.

„Teba neštípali?” Spýtal sa.

Zbežne som si pohľadom prebehol ruky. „Ani nie, nezdá sa mi.”

„Musím ich večer nejako vykúriť.” Nervózne si škrabal červený puchierik na zápästí.

Zapil som tých niekoľko tabletiiek, čo som povytáhoval z vaku a ďalej hľadal košeľu na prezlečenie. Táto už skutočne zapáchala potom. Niekoľko členov nášho sprievodu sa teraz zoskupilo okolo auta, v ktorom sme sa viezli ja s Oskarom. Bolo najväčšie so všetkých a stálo v karaváne hneď druhé. Jeho interiér bol relatívne pohodlný. Keď beriem do úvahy, kde sa teraz nachádzame, pretože s firemným

mercedesom by som ho nikdy v živote neporovnával. Keď sa muži začali skláňať pod podvozok a obzerali si ho, kývol som na Oskara.

„Čo tam do pekla robia? Myslíš, že je nejaký problém.“

„Tak to ti fakt nepoviem.“ Hodil pohľad smerom k autu. „Ale idem to preveriť.“ Vybral sa k nim a už z niekoľkých metrov zakričal: „Hej, Rodrigo, čo sa tam deje? Čo ste našli?“

Vybral som sa pomaly za ním, aby som lepšie počul o čom sa budú baviť. Bol som ako na ihlách.

„Problém senhor, problém!“ Odvetil Rodrigo stojaci nad dvoma svojimi mužmi.

„Čo za problém? Môžem nejako pomôcť?“ Dobehol až úplne k nim.

„To asi nepôjde, senhor. Aha tu dole. Benzín....mizne.“ Ukazoval Rodrigo oboma rukami.

„Nádrž? Chceš povedať, že nádrž praskla?“ Sklonil sa Oskar dole a nazrel pod podvozok. „Ach do riti, všade je benzín.“ Otočil sa na mňa a zalamentoval. Vôbec si však nevšimol ako jeden z mužov vytáhuje škatuľku zápaliek, aby si zapálil cigaretu. Vtom si Oskar uvedomil, že počuje škrtnúť síru a vykrikol. Muž mu však po anglicky nerozumel a nedohasená zápalka smerovala k zemi. Oskar sa neuveriteľne duchaprítomne vrhol skokom smerom od auta a skončil ležiac tvárou k zemi. Bola to maximálne sekunda, nikto z okolostojacich ani len nezaregistroval blížiacu sa pohromu. Až keď sa veľká kaluž s benzínom pod ich nohami zaleskla žltou červeným plameňom, rozozvučal sa krik domorodcov. Nebolo to však včas, aby stihli ujsť a auto s neuveriteľným rachotom vyletelo do vzduchu - na všetky strany. Rodrigo a jeho dvaja spoločníci odleteli ako handrové bábky.

Všade bol rozvírený prach, Oskara som vôbec nevidel. Neváhal som a ponáhlal som sa na pomoc. V ušiach mi neznesiteľne pískalo. Okolie karavány horelo malými plameňmi. Zostatky nášho auta plápolali niekoľko metrov navôkol. Mojim smerom našťastie nič neletelo. Auto stojace v kolóne za ním, bolo tiež značne poškodené. Okná boli vyrazené a všade po zemi sklo. Červený zvířený prach mi bránil vo výhľade. Vrhol som sa k zemi a po pamäti prehľadával miesto, kde som videl Oskara naposledy. Odrazu som narazil na ruku, ktorá ma mocne zovrela. To musí byť on, pomyslel som si a ťahal som ho z hromady prachu. Našťastie sa hrabal von tak usilovne, ako som ho ja vyťahoval. Za chvíľu sme boli obaja znova pri mojom stane. Oskar hlasno kašlal, až kým sa poriadne nenapil vody. Musel sa oprášiť od hlavy po päty.

Nastal čas na počítanie škôd. Srdce mi búšilo ako o závod, nával adrenalínu ma neskutočne rozpumpoval. Ani si nepamätám, kedy som takto utekal. Viem, že čo sa stalo bolo nešťastím, mňa to však prebralo k životu.

„To sú idioti.“ Vyhabkal zo seba konečne Oskar, kľáčiac na zemi. „To snád' ani nie je možné?“ Pokrútil hlavou.

„Ideme sa po nich pozrieť?“ Navrhol som a sám som sa vybral v ústrety zhasínajúcim zvyškom auta. Oskar zostal tento krát v úzadí. Nedivil som sa mu. Ruky sa mu klepali, pravdepodobne zažívalo jeho telo stále šok. Keď som však podišiel k ohnisku, kde sprievodcovia nocovali, zbadal som niečo, ako Rodrigovo farebné tričko. Bol to len zakrvavený zdrap látky. Otočil som sa na Oskara. Ten ma však nesledoval a rozdýchaval s hlavou sklonenou blízko kolien. Zvyšný traja členovia karavány pobežovali okolo a zhasínali plápolajúce časti auta. Bolo to zbytočné, nevyzerali vôbec nebezpečne a po čase by zhasli samé, pomyslel som si. Tu asi nie je čas na lamentovanie. Čo sa stalo, stalo sa. Poprechádzal som sa dookola. Výbuch však nikto z troch vôkol stojacich domorodcov nemohol prežiť. Vrátil som sa preto k Oskarovi. „Ako sa cítiš?“ Neodpovedal, len pozeral do zeme. „Oskar?“ Chytil som ho za rameno.

„David? Píska mi v ušiach, strašne mi píska v ušiach.“ Kričal. „Nepočujem!“

A, do pekla, pomyslel som si. V tom mi ale niečo napadlo. Zohol som sa k svojej liekmi nabitej taške a vyťahoval jednu škatuľku za druhou. Niečo od bolesti, niečo na upokojenie. To by mohlo pomôcť. Pripravil som mu kokteil, na ktorý by bol hrdý ne jeden lekárnik.

„Na, daj si.“ Podal som mu lieky v jednej a fľašu vody v druhej ruke.

Len na mňa spýtavo pozrel, ale dlho neváhal. Lieky by mu mohli teraz pomôcť, to chápal aj on.

„Pod’ do tieňa, potrebuješ pokoj.“ Artikuloval som, ako som len vedel a ukazoval pritom na môj stan. Oskar neprotestoval, po štvornožky vliezol dnu a zabalil sa do spacieho vaku. Bol očividne úplne grogy a triasol sa.

Zazipsoval som za ním vchod a skúšal premyslieť čo ďalej. Musím sa konečne chytiť oprát. Robil som to celý život, a aj keď toto nie je práve moje prirodzené prostredie, musím sa prispôbiť. Prvé čo mi napadlo pri pohľade na mojich troch spoločníkov, ktorí chodili okolo karavány - bola nutnosť dorozumieť sa s nimi. Spomenul som si na Oskarov Anglicko - Portugalský slovník. Po chvíli som ho našiel v jeho stane. Zvolal som si všetkých troch okolo ohniska. Nevedeli o čo pôjde, ale snažili sa ma počúvať. Podľa možností som zosnoval niekoľko krátkych viet. Chcel som im vysvetliť, že v ceste musíme pokračovať, vďaka Bohu neprotestovali - hneď ako som im ukázal peniaze. Najväčšmi im zaimponovala časť, kde som sľúbil rozdeliť podiel mŕtvych spoločníkov zvyšným trom. Keďže naša navigácia bola spolu s autom nadobro stratená, museli sme zistiť kadiaľ ďalej. V obrnenom aute sme našli mapu. Jeden domorodec sa v nej začal hrabať, nerozumiem čo mi hovoril, ale pochopil som, že vie kadiaľ pokračovať. Každému som natlačil do rúk niekoľko bankoviek z Oskarovho rozpočtu a dali sme sa do spratávania vecí do áut. Tie sme najskôr po jednom vyparkovali bokom od nášho vyhoreného. Znova sme spravili karavánu, teraz už len z troch nepoškodených áut. Obrnený Jeep bol stále vpredu.

Všetko preparkovať a poupratovať nám trvalo dobré tri hodiny s prestávkami na jedlo. Tipoval som to na poludnie, slnko vyliezlo už vysoko na oblohu a páliło ako fras. Spotenú košeľu som využil ako šatku a oviazal som ňou celý vrch mojej hlavy. V tom zhone a snahe všetko kontrolovať som úplne zabúdal dopĺňať zásobu vody. Keď som sa snažil naložiť Oskarovu cestovnú tašku na korbu posledného auta, pocítil som odrazu ohromnú slabosť. Kolená sa mi podlomili a zrak ma úplne opúšťal. Len horko ťažko som zalapal po dychu. Jeden z domorodcov si to všimol a pribehol ku mne. Nemal šancu postaviť ma na nohy, ale dal znamenie zvyšným dvom. Keď ma obstúpili a priložili mi fľašu s vodou k perám, ostalo mi lepšie. Niekoľkokrát som sa plnými dúškami napil vody. Takmer mi zabehlo, ako som preglgal. Zrak sa mi vrátil a slabé údy zasa poslúchali. Muži po sebe asi trocha kričali, lebo zo stanu vzdialeného asi desať metrov vyšiel Oskar. Vyzeral oddýchnutý, hneď sa ponáhľal mojím smerom.

„Čo vystrájaš, David? Máš odpočívať.“ Okríkol ma. Pískanie v ušiach a celková slabosť ho očividne opustila.

„A či som mohol? Ty si bol na tom teraz horšie. Zvládnem to.“

„Tak nato ani nepomysli, že by si to nezvládol. Mal si už obedňajšie lieky?“ Zaujímalo sa.

„Koľko je vlastne? Hodiny som nechal u mňa v stane, nemal som tušenie...“

„Je pol druhej poobede, čo ste spravili s autami?“ Rozhliadal sa.

„Pripravili sme všetko na cestu, máš výhrady?“

„Ani náhodou, dobrá práca, ale teraz budeš odpočívať ty. Jasné?“

„Poviem ti, že veľmi rád. Vypotil som tretinu svojej hmotnosti, pozri sa na mňa.“ Bol som celý červený a mokrý.

Oskar sa na chvíľku zamyslel. „Skutočne som nemyslel, že mám so sebou takých idiotov. Mohli sme zomrieť deň cesty od Luandy. A prečo? Amatéri!” Zarazil sa. „Nerozumejú, že?”

„Kdeže. Trocha Portugalsky.” Odpovedal som.

„V ktorom aute chceš ísť?” Spýtal sa, keď si poobzeral našu zmenšenú karavánu.

„To stredné vyzerá celkom priestranné.” Bol to červený SAAB. Kožené sedačky mal celkom otrhané.

„Tiež mi to napadlo. Zbalím stany, ty si posed' a oddychuj.”

„Rád.” Nemal som námietky a ani chuť viac pomáhať. Hlava mi neskutočne treštila. Obával som sa, že to nebude len tým horkom. Moje telo ľahko zachvátili horúčky aj v Kanade, tu v Angole bola šanca stokrát väčšia. Skrčil som sa k jednému z áut, aby na mňa dopadal tieň a čakal som na Oskara.

Celé popoludnie druhého dňa sme pokračovali v ceste až na niekoľko nutných krátkych zastavení. Na okraji púšte pomaly stúpalo červené zore podsvietené zapadajúcim slnkom. Naša karavána zastala pri skalných výbežkoch vysokých takmer ako najvyššie auto. Pod nimi sa svah mierne zvažoval a končil asi desať metrov nižšie ako cesta. Autá povypínali motory, aby šetrili benzín, ale reflektory ostali pozapínané až kým domorodci nerozložili ohnisko. Pomocou dreva, ktoré viezli skryté na korbe vojenského auta sa im podarilo pripraviť súca vatra. Oskar prišiel za mnou do auta, počúval som mp3 prehrávač a užíval si pohľad na zapadajúce slnko. Všade bol absolútny pokoj a bezvetrie. Čo k púšti bežne nepatrí.

„Ako sa cítiš?” Spýtal sa ma. Pred hodinou mi zasa vystúpila horúčka aj napriek liekom, ktoré každé štyri hodiny zapíjam vodou. Som rád, keď sa o mňa niekto zaujíma a stará.

„Lepšie, rozhodne lepšie.” Vypol som prehrávač. „Rozmýšľam, že sa vyspím v aute.”

„Ako chceš, ty si tu šéf. A menej práce pre mňa. Len ma nebuď o polnoci, aby som ti rozkladal stan.” Zasmial sa trochu nasilu. Bolo vidno, že sa starostí pre cestu, ktorá sa nevyvíja podľa plánu. Obaja sme vedeli, že strata GPS navigácie môže byť neskôr problém.

„To nebude nutné.” Odpovedal som mu. „Nezdá sa ti, že tu niečo zapácha?”

„Myslíš niečo iné ako my?” Zažartoval.

„Nie vážne, nejaká hniloba a tam som myslím zazrel niekoľko supov. Možno sa na nás už chystajú.” Odkášľal som si.

„Asi tu bude nejaká zdochlina, pochybujem, že by nás nasledovali skrz celú púšť.” Zamyslel sa Oskar.

„Myslíš, že vedia kam máme namierené?” Kývol som smerom k našim trom zvyšným sprievodcom.

„Dúfam.” Povedal Oskar a dľaňami si zakryl obe uši pričom tvár zvrátil v bolestnom kŕči.

„Čo sa deje?” Vyskočil som k nemu.

„Uf, už je dobre. Niekedy sa mi vracia to silné pískanie v ušiach. Dost' to bolí. Ale to je asi normálne. Máš ešte niečo na bolesť?”

Podal som mu dózu s liekmi. „To si pokojne nechaj.”

„Vďaka. Keby ma to náhodou prepadáva v noci. Stále trocha slabšie počujem.”

„Nediv sa, ráno si prežil výbuch auta len dva metre od tvojej hlavy. Uši sa zregenerujú. Dobre, že si neohluchol úplne.”

„Máš pravdu. No nič, idem sa dať do rozkladania stanu, aby ma nechytla úplná tma. Teším sa na spánok ako malý chlapec. To horko vyčerpáva viac ako najtuššia zima u nás doma.”

„Tak to súhlasím.“ Len čo zatvoril dvere na aute, strčil som si slúchadlá späť do uší a počúval môj obľúbený výber pesničiek. Hudba ma pokojne ukolísala až k spánku.

Bola ešte hlboká noc a všade sa rozprestierajúca tma, keď ma zobudil krik a výstrely z pušky. Jeden z domorodcov práve utekal okolo auta, v ktorom som bol zababušený od hlavy po päty. Na púšti je v noci chladno. Muž držal v ruke starý samopal, vykrikoval a bežal okolo skaly. Ešte niekoľkokrát vystrelil a ostalo ticho. Strašidelné ticho. Snažil som sa so všetkých síl zadívať do tmy a niečo uvidieť. Ale bolo to márne. Odrazu ma od strachu silno myklo, keď niekto otvoril dvere auta. Bol to našťastie Oskar.

„Rýchlo zatvor, čo sa deje? Vojaci? Prepadli nás?“ Zisťoval som. Oskar však očividne nevedel nič viac než ja.

„Netuším. Strieľalo sa?“

„Aha, tvoje uši a bolesti hlavy.“ Chudáčisko ani nevedel či je to čo počul naozaj skutočné. Jeho vnemy sa s ním zahrávajú. „Strieľal jeden z našich. Ale kde sú ostatní dvaja, to neviem. Nič viac som nevidel.“

Oskar si pretrel oči. „Ostaňme potichu, možno si nás nevšimnú.“

Popravde sme ani nemali na výber, lebo sami dvaja sme sa nedokázali vôbec brániť. Vyzeralo to na veľmi dlhú noc. Mój malý audioprehrávač ukazoval čas tri hodiny a dvadsaťjeden minút. Displej som nahol na Oskara, ktorý pokýval hlavou. Ako to však v takýchto prípadoch býva, čím sa človek viac snaží zostať pri zmysloch, tým skôr upadá do spánku. Obaja sme boli navyše ustatí a rozospatí.

Čože? To je už ráno? Spýtal som sa v duchu. Opieral som hlavu o zatvorené okno a z kútika úst mi vytekala slina. Nemotorne som ju utrel. Oskar ležal na predných sedadlách.

„Hej Oskar. Oskar!“ Zdvihol som hlas.

„Čo sa deje?“ Myklo ho a začal sa rozhliadať vôkol seba. „Vojaci?“

„Nie, je tu ticho. Nikde nikto.“

„Ale ani naši, aha!“ Ukázal na miesto neďaleko vyhasnutého ohniska. Ležal tam jeden z domorodcov v kaluži krvi. Nehýbal sa.

„Myslíš, že už je tu bezpečne?“

„Pochybujem.“ Odpovedal, no napriek tomu otvoril dvere. Snažil sa potichu, ale navôkol aj tak nebolo živej duše.

Ja som ho sledoval z relatívne bezpečného miesta v kabíne. Bol som veľmi vyprahnutý, adrenalín ma však držal neustále pozorného. Aj keď bolo len ráno, slnko začínalo poriadne pripaľovať. Oskar sa prešiel popri ohnisku, aby si obzrel mŕtvolu domorodca. Potom, akoby spozoroval stopy - prešiel v tichosti okolo auta až ku skale, ktorá bola neďaleko. Vystúpil niekoľko krokov po kameňoch a pozrel sa dole do údolia. Všimol som si ako sa blížilo niekoľko supov letiacich našim smerom. Otočil sa nazad a vrátil sa ku mne.

„Cintorín.“ Ukázal smerom za skalú a otvoril mi dvere.

„Ako cintorín?“ Prekvapene som sa spýtal.

„Pohrebisko slonov, Africký cintorín.“ Odpovedal Oskar a prešiel na skalú ako predtým.

Nasledoval som ho, len som sa opatrnejšie obzeral okolo. Keď sme po niekoľkých krokoch boli dost vysoko, aby sme videli za skalú, zostal som stáť ako obarený. Obrovské kostry mŕtvych slonov vyzerali ako základy starovekých stavieb. Boli voľne pohádzané, jedna cez druhú. Niektoré trčali do

vzduchu, iné tvorili oblúky podobné stanom. Všetky zvieratá však neboli kostrami. To čo lákalo supy, nebola mŕtvola domorodca, ale napoly zjedený obrovský samec. Hodovali na ňom vtáky spolu s hyenami. Niektoré dravce boli obrovské. Nielen čo do výšky, ale aj mohutnosti. Jedna hyena vážila podľa môjho odhadu cez sto kíl.

„Oni ich zabili.” Povedal potichu Oskar.

„Hyeny? Si si istý? Neboli to vojaci?”

„Absolútne, pozri sa na stopy. V noci prešli až k nám hore. Chlap pri ohni má rozhryzený krk. A ak sa nemýlim, druhý leží tam dole.” Ukázal na zakrvavené zelené tričko visiace na mŕtvoľe muža.

„Ostali sme sami.”

Keď som sa snažil lepšie nazrieť na zvieratá pod nami, pošmykla sa mi noha. Niekoľko malých kamienkov popadalo a hyeny zbystrili pozornosť.

„Toto nie je sranda, rýchlo do auta. Nemôžeme tu takto čakať, kým si nás všimnú.” Poháňal ma Oskar.

„Otázka je, ako budeme pokračovať, keď sme ostali sami?” Boli sme naozaj v peknej kaši.

„Neboj sa David, máme tu nejakú mapu a rovnakú šancu pokračovať, ako sa vrátiť.” Oskar rozprával odhodlane, ale sám v svojom vnútri panikáril.

„Chceš povedať, že sa nedokážeme vrátiť, pravda?”

Neodpovedal mi.

„Do pekla, niečo mi celý čas hovorilo, aby sme nešli. Vnútorný inštinkt treba počúvať.” Lamentoval som. Oskar sa však nevzdával:

„Toto zvládneme, zoberieme naše auto, prehádzem nejaké veci a snád' narazíme na osadu, kde nám pomôžu.” Snažil sa napchať do kufra čo najviac batožiny, vodu a kanistre s benzínom poukladal na zadné sedadlá. My sme si posadali dopredu.

„Vodu máme aj pod sedadlami, to je základ.” Ukázal mi. Pokúsil sa naštartovať motor. Niekoľkokrát sa pretočil naprázdno, ale nakoniec nabehol.

„Chvalabohu!” Vykríkol som od radosti. Keby nás zradí ešte aj auto, bol by to náš koniec. Aj keď momentálne sme nemali veľké šance na prežitie. Čakal som, že načisto zabľúdime v púšti.

Náš Saab sa rozbehol, obišli sme ostatné autá v kolóne a pokračovali po ceste. Otáčal som sa, ale žiadne zo zvierat nás nenasledovalo. Oskar zapol rádio a spustil strešné okno, ja som sedel ako spolujazdec. Mal som dostatok času sledovať krajinu, popíjať vodu a rozjímať. Nevedel som rozoznať, či krajina plynie okolo nás, alebo my putujeme krajinou. Nerovná cesta nás neustále húpala a ja som sa nechal tónmi hudby, ktorá znela tíško z rádia uspať. Normálne som takto často nespával, ale telo bolo stále viac a viac vysilené.

AKO SOM STRETOL PIA

Na sklonku dňa, po troch dňoch cesty z Luandy, sme dorazili do malej osady. Oskar bol vyčerpaný šoférováním a neustálym prechádzaním nerovností nám bolo obom ťažko na žalúdku. Pred vchodom do osady nás vítala vysoko vyťahnutá vlajka s červeným krížom. Vedeli sme, že tu budeme v bezpečí.

„Neviem čo sú toto za sedačky, ale mňa z nich neuveriteľne bolia kríže.” Skonštatoval som, keď som sa postavil na rovné nohy. Vlastnou rukou som si snažil rozmasírovať stuhnuté svaly na chrbte.

Z malej chatrče, pred ktorou sme zastavili, vyšlo niekoľko domorodcov. Premeriavali si nás pohľadmi, ale myslím, že im bolo hneď jasné - od nás im nebezpečenstvo nehrozí.

Starší chlapík pri tele a jeho mladý sprievodca, ktorý sa práve pokúšal nájsť v zadnej časti auta niečo v batožine. Po minúte už strácal trpezlivosť:

„Do pekla, do pekla! Ja idiot!” Rozčúlene vykrikol Oskar. Domorodci spozorneli a hľadeli na nás.

„Čo si hľadal?” Spýtal som sa pokojne. Všimol som si vyplašených domorodcov a nechcel som v nich vzbudzovať strach.

„Tvoje lieky David. Modrá cestovná taška, neviem kedy sme ju vyložili, ale tu rozhodne nie je.” Tento krát bol jeho tón zúfalý. „Musím sa vrátiť! Neviem ako. Ani kadiaľ. Ale musím ísť!”

Chvíľku som bol ticho a snažil som sa premýšľať:

„To nemôžeš, takto by sme nikdy nedošli tam kam chceme. Pozri!” Ukázal som na vlajku s červeným krížom. „Určite tu nejaké lieky nájdeme. Momentálne sa necítim vôbec zle, a predpokladáme, že sme tak deň až dva cesty od cieľa pravda?”

„Asi deň, ale neviem presne ktorým smerom, takto po púšti sa môžeme vybrať úplne inam a potom... sme v prdeli. Teraz potrebujeme navigátora, mapa mi nepomôže nájsť Huambovu osadu.” Odpovedal skormútený Oskar. Navyše stratu liekov pokladal za svoju vinu.

„Presne.” Prerušil som ho. „Môžeme, ale aj nemusíme, veď tu bude určite dosť ľudí a niekto nás môže navigovať. Hovoril si, že je Huambo veľmi známy, je tak?” Oskar kývol hlavou. „Nestresujme teda - požiadajme o nocľah a ráno budeme múdrejší. Strašne by som uvítal posteľ. Hocijakú.” Znova som si bolestivo chytil spodnú časť chrbta. Bolel ma stále viac a viac.

„Prepáč mi to.” Oskar sa zadíval do zeme a vytiahol z vrečka škatuľku s liekmi na bolesť, ktorú som mu venoval. „Ešte sa hodia.” Podal mi ich.

Okrem mojej príručnej taštičky s jedným balením od každého druhu čo som musel užívať v štvorhodinových intervaloch - boli jediné čo máme. Bez váhania som si ich od Oskara vzal späť. Aj keď som sa necítil tak zle, ako som niekedy zvykol, vedel som si predstaviť ako mi ešte bude.

Domorodci z osady nám poskytli uspokojivý nocľah. Posteľ, v ktorej som ležal bola dosť tvrdá, ale po sedení na mäkkej sedačke v aute, bola na môj chrbát presne to pravé. Oskar ležal na posteli v rohu miestnosti. Ešte som sa zadíval na strop bungalova, kde nás uložili. Bol tvorený prekladanými suchými listami stromov. Vyzerali ako palmové, aj keď palmy nikde na vôkol nerástli. Po chvíli som zaspal ako poleno.

Napriek pokojnému tvrdému spánku som sa však na druhý deň necítil vôbec dobre. Hlava ma bolela, mal som horúčku a z nosa sa mi neustále púšťala krv. Mal som rozhodný krvný tlak a preťažený organizmus. Cestovanie v horúčavách mi rozhodne nepolepšilo. Niektoré lieky som navyše doužíval a zvyšné boli neviem kde. Moja príručná taštička bola stále prázdnejšia a prázdnejšia. Celé dopoludnie štvrtého dňa ma Oskar napájal vodou a snažil sa mi zastaviť krvácanie z nosa. Ležal som nehybne so zaklonenou hlavou. Lieky na bolesť akoby vôbec nezaberali.

„Tu musí byť aj nejaký lekár. Určite.” Povedal nešťastne Oskar, ktorý nemal s ošetrovatelstvom žiadnu prax, no napriek tomu sa snažil pomôcť ako len vedel.

„Pre nejakého si predsa poslal, či nie?”

„Snažil som sa im to vysvetliť, neviem či pochopili, ale neprichádza nikto a to je tomu už dobrá hodina. Aká môže byť táto osada veľká?”

„Možno vyšetruje, alebo operuje.” Snažil som sa byť silný. „Len nech príde.” Dodal som nakoniec. Hlava sa mi neustále točila aj napriek tomu, že som ležal.

V tom vošiel do miestnosti podivný malý chlapík oblečený len v dlhej šedej vrecovine. Mal hustú čiernu bradu a krátke prešedivené vlasy. Bol snedý, ale nie tak ako domorodci, ktorých sme stretávali. Na naše veľké prekvapenie nás oslovil v celkom zrozumiteľnej Taliančine:

„Vitajte v našej skromnej osade páni. Zriedka nás navštívi niekto taliansky hovoriaci, v osade ste už známi.“ Muž bol usmiaty.

Za ním vošiel aj jeden z domorodcov, ten ktorého Oskar poslal po lekára. Chvalabohu to je doktor, pomyslel som si, aj keď jeho zjav vypovedal niečo úplne iné. Na prvý pohľad vyzeral ako mních.

„Čo to tu máme?“ Sklonil sa nad posteľ a položil mi ruku na čelo a nado mnou sa rozhúpал veľký medený kríž, ktorý mal muž zavesený na krku: „Malária? Neočkovali vás?“

„Očkovali.“ Odpovedal Oskar. „To nie je malária, má leukémiu. Nie je v tom žiadna tropická choroba.“ Pokúsil sa vysvetľovať.

Muž zahľadel striedavo na Oskara a potom na mňa. „Čo tu robíte s leukémiou, človeče? Prečo sa neliečite doma?“ Pokýval neveriacky hlavou.

„Tak viete pomôcť, alebo nie? Ste predsa lekár.“ Spýtal sa Oskar.

„Lekár?“ Usmial sa muž ešte väčšmi. „Viete, kde vlastne ste? Toto je Angolská púšť. Nie Manhattan. Kedysi tu jeden lekár síce bol, ale to už je niekoľko rokov. Keď sa dá, tak raneným domorodcom pomáham ja, ale s liekmi sme na tom zle. A financie prakticky žiadne nemáme.“

Muž sa rozhlíadol okolo seba a všimol si kus látky trčiacej z pod mojej posteľ. Vytiahol ju, navlhčil vo vedre s kalnou vodou a priložil mi ju na čelo. Bol to príjemný pocit okamžitej úľavy, ktorá však netrvala dlho. Šatka bola po malej chvíli znova horúca. No aj napriek tomu som si ju pridržiaval na čele a snažil si kontrolovať dych. Musel som vyzerat' hrozne, aspoň čo som vydedukoval s pohľadov oboch mužov.

„Čo tu s ním robíte, človeče?“ Spýtal sa chlapík, keď zatiahol Oskara ďalej od mojej posteľ.

„Cestujeme, aby sme našli Šamana menom Huambo? Viete nám poradiť cestu?“

„Šamana?“ Vyľakal sa muž. „Vylúčené! S tým vám nepomôžem.“ Odpovedá takmer okamžite.

„Ako to vylúčené? Nerozumieme, že ten človek je jeho jediná nádej?“ Pokračuje Oskar. „Predsa nemôžete odoprieť na smrť chorému človeku šancu na záchranu.“

„Pomôžem vám hneď teraz priateľu. Pošlem s vami môjho pomocníka a ten vás odprevadí na letisko do Luandy. Chodte domov skôr, ako bude neskoro. Tak vám pomôžem!“ Muž zdvihol hlas.

„Vy si neviete ani predstaviť, akú strastiplnú cestu sme podnikli, aby sme sa dostali až sem. Prišli sme o všetky sprievodcov a za žiadnu cenu sa teraz nevrátíme domov. Ak sa s ním nestretáme, môj priateľ zomrie!“ Naliehal Oskar.

„Nie, váš priateľ má šancu na život, ale stretnutím so šamanom si zapríčiní akurát tak večnú smrť a to ja nedopustím.“

Oskar vyzeral prekvapene, nevedel ako ďalej obhajovať svoje úmysly, no pokúsil sa pokračovať:

„Pane, asi sme sa dobre nerozumeli, pretože šaman, ktorého hľadáme my, je liečiteľom. On pomáha a zachraňuje, koná zázraky. Preto sa ho snažíme nájsť. Nechceme spôsobiť nič zlé.“

„To si len myslíte, chlapče.“ Muž sa posadil na Oskarovu posteľ v rohu miestnosti. „Voodoo šaman čiernej mágie nikdy nevykonáva zázraky v tom zmysle, ako si to ľudia predstavujú. A aj keď má síce veľkú moc, za všetky ľudské prania sa platí až príliš vysoká cena. Zabudnite naňho a vráťte sa domov!“ Povedal rozhodne a vstal s úmyslom odísť.

„To nemôžete myslieť vážne. Pozrite sa na toho úbohého človeka.“ Nedal sa odbiť Oskar.

„Je v rukách Božích a ja sa zaňho budem modliť, vymieňajte mu obklad, pošlem nejaké lieky na zmiernenie horúčky. Keď sa mu však polepší, vrátite sa domov. Tu vás nič dobré nečaká.“ Po týchto slovách muž odišiel z chatrče.

Oskara zasiahla ďalšia záplava starostí. S opatrnosťou mi vymieňal obklady a trávil celé hodiny skrčený pri mojom lôžku.

Na naše veľké prekvapenie sa však môj stav s príchodom večera zlepšil natoľko, že som sa prechádzal po chatrči a neskôr som vyšiel aj na verandu. Horúčka s pomocou liekov od malého po taliansky hovoriaceho mužíka ustúpila. Ako som sa neskôr od domorodcov dozvedel, muža v osade volajú Otec Pio.

MEDZI DEŤMI

Nasledujúcu noc som takmer celú prebdel asi aj preto, že deň predtým som strávil v posteli. Slnko malo ešte dobrú hodinu do svojho východu a ja som už nemohol vydržať v chatrči, kde sme s Oskarom odpočívali. Vyšiel som von a v mesačných lúčoch obdivoval osadu, kam sme dorazili. Toto miesto bolo také vzdialené svetu, v ktorom som žil. Tušil som, že nastal ďalší z mojich lepších dní. Všetka únava bola preč, horúčka ma opustila a ja som sa cítil, akoby sa doteraz nebolo nič stalo. V osade nebolo okrem toho mesačného už nijaké svetlo. Pochodne stojace pred každou chatrčou boli od večera dávno vyhasnuté a nikde nebolo ani živej duše. Vôbec som sa však necítil nebezpečne a pokojne som chodil po prašných uličkách. Keď začínalo slnko posielat' hrejivé lúče spoza obzoru, do ulíc začali vychádzať prví ľudia. Premeriavali si ma pohľadom, ja som vždy len prikývol na pozdrav. Po čase si ma prestali všímať. Keď som prešiel celú osadu niekoľkokrát - vrátil som sa k Oskarovi. Pred chatrčou stálo naše auto.

Vošiel som potichu, ale Oskar sa nepokojne prevalil na svojej posteli a otvoril oči.

„Ako sa cítiš David?“ Boli prvé slová čo vypustil z úst.

„Neboj sa, lepšie.“ Pokúsil som sa o úsmev. „Nevieš, či by sme tu zohnali niečo na jedlo? Nemyslím naše konzervy.“ Dodal som.

„Pochybujem, že by ti chutilo čo tu jedia.“ Oskar sa posadil na posteľ. „Pamätáš sa čo bolo včera? Toho chlapíka?“ Spýtal sa.

„Ten, čo nám nechce pomôcť nájsť cestu, aby sme pokračovali? Hej, pamätám. Ale nestrachuj sa, v osade sa nájde niekto, kto nám pomôže. Je tu dobrá stovka domorodcov, ak správne odhadujem.“ Pohrabal som sa v taške a snažil som sa vytiahnuť relatívne čistú košeľu s krátkym rukávom.

„Bodaj by si mal pravdu.“ Zaželal si Oskar. „Neunesiem, ak po tom všetkom nedorazíme až k šamanovi.“

„Ak dožijem dostatočne dlho.“ Dodal som.

„Nemyslí negatívne, prosím ťa.“ Oskar podišiel až ku mne. „Mám ešte nejaké donuts v aute. Dáš si niečo sladké?“

„Ó, zázrak!“ Zvolal som s úsmevom. Dvakrát mi nemusel hovoriť, sladkosti boli odjakživa mojou slabinou. Čo bolo najmä v posledných rokoch vidieť. Aj keď som vďaka chorobe skôr strácal nadobudnutú figúru, výzor maškrtníka som nemohol zaprieť.

V osade bol s každou hodinou stále väčší a väčší ruch. Všetci fungovali hlavne v ranných a večerných hodinách, keď teploty nestúpali do neznesiteľných hodnôt. Čo sa však začalo diať okolo obeda, by nenechalo pokojným naozaj nikoho. Po ceste, odkiaľ sme prišli aj my, sa valilo niekoľko áut. Väčšinou sa jednalo o dodávky či už menšie, alebo väčšie - niektoré zakryté plachtou, iné len s holou zhrdzavenou kostrou strechy. Všetky privádzali malé deti sediace na korbách. Podľa môjho odhadu od jednoročných až po pätnásťročné. Chlapci, dievčatá - väčšina plakala, alebo mala ustráchaný a bolestivý výraz na tvári. Domorodci z osady sa zbíhali k najväčšej budove, ktorá stála na konci niečoho čo pripomínalo hlavnú cestu. Budova mala strechu z kedysi bielej plachty s červeným krížom, ktorý bol najlepšie čitateľný zo vzduchu. Určite slúžil na identifikáciu tábora, pre lietadlá, ktoré z času na čas zhadzovali zásoby liekov a jedla.

Udalosti zaujali mňa aj Oskara a rovnako ako domorodci, aj my sme sa ponáhľali za autami. Každá ruka bola v tejto chvíli platná a postupne sme čo najopatrnnejšie vykladali deti jedno po druhom z dodávok. Tie po vyprázdnení pokračovali zasa nazad odkiaľ prišli. Iná skupinka domorodcov preberala deti od nás, napájali ich vodou a zisťovali, čo sa ktorému z nich stalo. Deti mali narýchlo previazané krvácajúce rany. Niektoré ruku, iné bok, alebo hlavu. Vyzerali podľa mňa veľmi statočne. Niekoľko slz pre utrnutú ruku, by mne spôsobilo smrteľný šok. Už som si nepripadal, až taký chorý ako včera. S údivom som sledoval malých a statočných cestovateľov. Odrazu som si v dave domorodcov uvedomil otca Pia. Predieral sa davom detí, až pomaly k nákladiakom - kde sme stáli ja a Oskar.

„To sú posledné?“ Spýtal sa ma.

„To dúfam.“ Vyjachtal som so seba celý zhrozený.

„Tak to nie je také zlé.“ Usmial sa.

Čo to preboha hovorí? Čo by sa mohlo dotrepať horšie? Nerozumel som tomu. V priebehu niekoľkých minút sme vyložili asi päťdesiat zranených a napoly zmrzačených detí. Väčšina bola v predškolskom veku. Nič také som v živote nevidel. Keď odišlo posledné auto, podujal som sa podávať deťom vodu. Všimol som si jedno malé dievčatko, ktoré stálo bokom a nikto si ho akoby nevšímal. Na prvý pohľad vyzeralo, že nie je vôbec zranené a len ticho čakalo, kým naň príde rad. Mohlo mať tak štyri - päť rokov. Zobral som fľašu a svojím mohutným telom som si predral cestu až priamo k nej. Keď som jej podával fľašu ihneď sa potešila, že sa jej niekto venuje. Usmiala sa a otočila ku mne. Vtedy som si uvedomil, že jej chýba pravé oko a veľkú časť tváre má znetvorenú asi od popálenín. Kým sa plnými dúškami napila vody, pridržovala sa mojej ruky. Naplnila ma ľútosť, nie len s týmto nebohým stvorením, ale všetkými čo som tu práve videl. Zobral som ju na ruky a pokračoval dovnútra budovy. Nevyzerala, že má čerstvé zranenie, alebo že potrebuje akútne ošetriť, ale jednoducho som ju nemohol nechať stáť na ceste samú.

Vo vnútri nemocnice bol improvizovaný operačný sál. Otec Pio mal na sebe biely plášť a na ústach rúšku. Očividne bez chirurgického diplomu, ale s o to väčším odhodlaním vykonával zákroky podľa potreby. Chodil od stolu k stolu, kde mu mladšie ženy z osady pomáhali a vymieňali maličkých pacientov. Každý dostal či už lokálnu injekciu, alebo celkovú anestéziu. Sestry asistovali Piovi s chirurgickými nástrojmi a on, akoby s vrodenu šikovnosťou urobil rez sem - zašil ranu tam. Nič podobné som v živote nevidel. Akoby mu ruky viedla skrytá sila. Očividne však nemal chirurgické vzdelanie, o to viac ma prekvapovala jeho nebojácnosť. Ruky mal presné a pevné ako skala. Každé dieťa pohladil pred aj po zákroku po hlavičke. Všetky sa snažili byť statočné, ako to len šlo. Niekoľkým slzám sa však nemohli ubrániť. Obväzy sa míňali ako na bežiacom páse. Pia, ako sa obracia a bez zastávky pokračuje od jedného stola k druhému, som sledoval v nemom úžase. Videl

som, že si ma z času na čas všimol. Ale nekomentoval moju prítomnosť. Keď jedna zo sestier zobrala maličkú z mojich rúk, aby ju mohla prezrieť, vyšiel som von. Tam ma už nepokojne hľadal Oskar.

„Je tam ten chlapík?“ Spýtal sa nervózne a celý nesvoj.

„Áno, a je tam nato všetko úplne sám.“ Začudovane som odvetil.

„Nehovor, že je farár aj lekár do hromady?“

„Nemyslím, že bude lekár. Skôr sa snaží vyrovnat' so situáciou, ako je len možné.“ Tlmočil som svoje pocity z Piovoho konania.

Trvalo niekoľko hodín, kým chlapík vyšiel z poľnej nemocnice. S Oskarom sme dovtedy zjedli po konzerve nakladaného bravčového a teplú polievku. Niekoľko konzerv som pootváral a rozdelil medzi deti. Boli ubytované v jednej veľkej miestnosti susediacej s nemocnicou. Najodvážnejší pacienti už poobede behali po uliciach a celá osada rázom ožila. Domorodci boli na príchod detí očividne zvyknutí a nikomu neprekážali ich hlasité prejavy. Podarilo sa mi zachytiť Pia, priamo keď vychádzal z budovy. Aj keď vyzeralo jeho telo sklesnuté, výraz jeho tváre bol stále usmiaty a oči žiarili radosťou.

„Pio!“ Zavolať som, snažiac dosiahnuť ho.

„Á, náš pacient. Vyzerá, že ti je lepšie.“

„Mám lepší deň.“ Odvetil som krátko. „Chcel by som vás osobne požiadať o pomoc.“

„Počúvam.“

„Potrebujem naviesť na cestu k Huambovi k hraniciam Angoly. Je to otázka života, alebo smrti.“ Tento krát som chcel predostrieť žiadosť sám za seba.

„Vylúčené človeče, nevidíte čo tu máme starostí?“ Ukázal na hŕf detí sediaci v tieni jednej z chatrčí. Zasekol som sa. Už ma neodhovárať, teraz hľadal výhovorky. „A keď deti odídu? Potom ma zavediete?“

„Keď deti odídu, prídu ďalšie. Nikdy to neprestane. Vy stále asi nerozumieme kam ste sa dostali. Tu sa bojuje celé desaťročia. Najnevinnejší neustále trpia. Komu pomôžeme, ten sa za týždeň vráti s novým zranením. Nikdy to neprestane. Nie v tejto časti sveta. Pretože tu je to všetkým úplne jedno!“ Ostal som ticho. Nenapadalo ma ako oponovať. Až odrazu zo mňa vyletelo:

„Tak načo im pomáhate? Nebolo by im lepšie, keby to mali za sebou?“ Na svoju obhajobu musím podotknúť, že ma vyrieknuté slová ihneď zamrzeli. A dodnes ma spomienka na ne trápi. Občas však povieme aj to, čo nechceme.

„Bratku, aj keby som vedel, že majú len posledný deň života, neprestal by som im pomáhať a starať sa o nich. Nemáme takmer nič, sme posledná nemocnica v oblasti. Umierajúca nemocnica - bez lekárov. Ale sme tu! Sme ich nádej. Sme útočisko, kde môžu prísť, keď už nemajú čo do úst. Keď skupina niektorej strany odboja napadne a znova vypáli ich skromné príbytky. A budeme tu, kým Boh dá. Viem, že možno nerozumieš našej, na prvý pohľad stratenej misii, a tvoj život má v tvojich očiach väčšiu cenu ako ten ich, ale v Božích očiach sme si všetci rovní.“ Pokúsil sa ma nemotorne oblapiť okolo ramien.

Ja som sa len zahanbil nad neuváženým výrokom a nebol som schopný nič viac povedať. Rozlúčil som sa po niekoľkých metroch ticha a zahanbene vrátil za Oskarom. Tento deň bol pre mňa silným emotívnym zážitkom. Preto ma prekvapilo, že som sa dokázal zachovať tak necitlivo, čo muselo v očiach zbožného muža vyvolať znechutenie. Už ten večer som plánoval ospravedlniť sa mu. Keď som prišiel do našej chatrče - Oskar odpočíval na posteli. Stihol mi zreferovať, že každý s kým sa rozprával nechce o sprevádzaní dvoch cudzincov mimo osady, ani len počuť. Pio je tu očividne

šéfom a nikto nevykoná nič mimo jeho rozhodnutí. Lahol som si na svoju posteľ a rozhodol sa načerpať sily. Bolo poludnie a všade veľmi horúci a suchý vzduch. Na zemi nebolo dost' vody, aby priniesla úľavu všetkým obyvateľom tejto osady. Museli sme si vystačiť s tým čo máme. Zásoby sa nám zmenšovali.

KRÍŽOVÁ CESTA

S večerom - keď slnko strácalo svoju silu, to začalo v uličkách osady znova ožívať. Tento krát boli všade aj skupinky detí. V spoločnej hre zabúdali na trápenie všedných dní. Prechádzal som okolo nemocnice. Skupina chlapcov odniekiaľ vytiahla zánovnú loptu a spoločne ju naháňali. Jeden z nich namáhavo krivkal na obviazanej nohe, ale pokrikoval a tešil sa spolu s ostatnými. To, čo dokázalo zaujať tieto deti, by rozhodne nestačilo deťom u nás doma. Všakovaké elektronické hračky, televízory, tablety, počítače - nedokážu priniesť našim deťom radosť. Tu im však ku šťastiu stačí napoly sfúknuť starý balón. Je to až neuveriteľné, ako v rôznych častiach sveta existujú tak rozdielne priority. Keď som sa vzdáľoval od nemocnice, ktorá bola nepísaným centrom osady, odrazu som ostal sám. Pokračoval som, lebo som sa chcel znova stretnúť s Piom, domáci ma naviedli jeho smerom.

Našiel som ho v poslednom dome. Tento mal však len tri steny a za ním ležala nekonečná púšť. Otvorená časť domu smerovala do osady a hneď som pochopil, že Piovi slúži tento zdevastovaný, zdanlivo neužitočný objekt ako kostol, alebo modlitebňa. Dom nebol veľký, zmestilo by sa doň naraz možno desať až pätnásť ľudí. Dalo sa sedieť na zemi, alebo na drevených doskách, ktoré boli poukladané na nízkych klátoch a vybrúsené do hladka. Na všetko boli použité primitívne nástroje. Tipoval som, že Pio vyrobil všetko sám. Zadnú časť domu tvorila stena, ktorá bola obložená všakovakým farebným plátnom a látkou. Bola udržiavaná a čistá. Na prvý pohľad pritiahla moju pozornosť. Stred steny tvoril kamenno - tehlový kríž. Jednotlivé časti kameňa a rozdrvených tehál boli naukladané na seba a pozliepané blatom, možno betónom. Bol vystúpený zo steny. Okolo neho stáli zvyšky sviec, ktoré vytvárali mierne osvetlenie domu. Bočné steny mali vyryté jednoduché obrázky - vytvorené ako podobizne svätých. V tomto som sa naozaj príliš nevyznal. Ako malého ma naši brávali z času na čas do kostola, najmä v nedeľu a počas sviatkov. Ja som však zabíjal čas pozorovaním ostatných farníkov, počítaním obrazov, alebo dlaždíc. Viera a duchovno mi nebolo nikdy blízke a celej problematike som rozumel len okrajovo. Ako môžem teraz s odstupom času povedať, nerozumel som tomu vôbec.

Pio kľáčal - až takmer sedel na zemi pri pravej stene. Otočený priamo k nej. Pozeral sa nikam a rozjímal. Nevedel som, či sa patrí vyrušovať ho, ale nakoniec som sa o to pokúsil:

„Otec Pio?“ Oslovil som ho opatrne, aj keď nebol omnoho starší ako ja, cítil som k nemu určitý rešpekt. Najmä po dnešnom dni.

Otočil sa na mňa a usmial. „Tak si ma našiel. Pod', posad' sa. Ako sa cítiš?“

„Dnes to je dobré, ďakujem. Máte pekný kostolík. Naozaj utešený.“ Chcel som ho pochváliť a priateľsky začať rozhovor.

„Kedy si bol naposledy v kostole?“ Spýtal sa ma.

„Ako chlapec, myslím.“ Odvetil som hlbavo.

„Tak je dobre, že si dnes tu.“ Povedal pokojne a usmial sa. Posadil sa vedľa mňa. „Ak ide o tvoju žiadosť, ľutujem, ale nemôžem ti vyhovieť. Alebo je niečo iné, prečo si ma vyhľadal?“

Na chvíľu som sa zarazil. Vedel som čo je moja priorita, ale nátlakom som nemohol nič dosiahnuť. U tohto chlapíka rozhodne nie. „Chcel som sa vám len ospravedlniť za to, čo som povedal poobede. Bolo to skutočne necitlivé a oľutoval som to hneď ako mi to vypadlo z úst.“ Vypustil som jedným dychom.

„V tom prípade, je všetko ako má byť. Horšie by bolo, keby svoj život povyšuješ nad životy týchto detičiek a neľutuješ toho, však mám pravdu?“

„To áno.“ Pokýval som hlavou. V mysli mi však neustále víril cieľ mojej cesty. Iskrička nádeje na vyliečenie. Ako s tým však začať? Pio neostal dlho potichu a prerušil moje uvažovanie:

„Tento kostolík, alebo ako by som mohol správne povedať ruiny domu, ktoré sa stali skromným Božím chrámom, založil pred rokmi jeden mladý kňaz. Pochádzal zo strednej Európy a misionárske cesty ho zaviedli až sem do Angoly. Stretli sme sa takmer náhodou. Aspoň som to vtedy za náhodu pokladal. Cieľ mojej cesty bol rovnaký ako ten tvoj. Šaman Huambo. Potreboval som pomoc, potreboval som zvrátiť svoj osud. Zachrániť sa.“

Piove slová som počúval so záujmom. Nenapadlo mi, že by nás mohlo niečo spájať. A podarilo sa mu prekvapiť ma.

„Keď mi do cesty prišiel mladý misionár Peter. Zastávka na mojej ceste do zatratenia. Bol som v osade tri dni, keď som plánoval pokračovať v ceste, po troch dňoch som však poslal svojho sprievodcu domov a zostal som tu až dodnes. U Petra som sa vyspovedal a prijal svoj osud. Stal som sa zodpovedným za svoje činy.“ Vysvetľoval Pio. „Voláš sa David, pravda?“

„Áno.“ Pritakal som.

„David to je krásne Biblické meno. Poznáš modlitbu krížovej cesty?“

Tento pojem som poznal len veľmi zbežne. Nemal som konkrétnu predstavu o čom Pio hovorí. Mykol som plecami a zostal ticho. Vedľa Pia som sa teraz cítil veľmi príjemne a bezpečne. Vzduch bol teplý - tak akurát, pofukoval mierny vánok a všade vládlo ticho. Stred osady, kde sa hrali deti bol vzdialený niekoľko desiatok metrov a ich vrava nedoznala až sem. Cítil som takmer nadpozemský pokoj.

„Pozri sa na tieto kamene.“ Pio vstal a ukázal na v rade stojace polmetrové balvany položené pri stene. Sedem ich bolo uložených pozdĺž pravej a sedem pozdĺž ľavej steny domu. Kamene boli rôzneho tvaru a bolo mi jasné, že ich Pio, alebo jeho predchodca nanosil zo širokého okolia a vôbec nezáležalo na tom, aby boli rovnaké. Každý z nich mal namáhavo ručne vytesané rímske číslo od jedna po štrnásť.

„Tie kamene slúžia na modlenie?“ Spýtal som sa laicky.

„Krížová cesta nie je obyčajná modlitba David.“ Ihneď zareagoval Pio. „Krížová cesta nám pripomína, čo za nás Ježiš podstúpil, aby nás vykúpil, ale zároveň nás pripravuje na našu osobnú krížovú cestu, ktorú zažíva počas života každý z nás. Ak chceme lepšie pochopiť príčinu svojich životných ťažkostí, mali by sme pravidelne rozjímať pri modlitbe krížovej cesty a hľadať útechu a porozumenie v jednotlivých zastaveniach.“ Pio sa postavil pred prvý kameň. „Pán Ježiš bol neprávom odsúdený, ale aj napriek tomu zobral kríž na svoje plecia a trpel, aby nás vykúpil z hriechov. Z toho môžeme čerpať my sami. Aj keď si zdanlivo nezaslúžime trpieť, alebo si to myslíme, mali by sme v príklade Ježiša Krista vziať kríž na svoje plecia a nasledovať ho. To, že nás čakajú mnohé pády nás nemusí vôbec trápiť. Aj Ježiš niekoľkokrát padol pod ťarchou kríža. On nám bude vždy oporou. Každá starosť, ktorá na nás v živote doľahne je tým naším väčším, či menším krížom a Boh nám dá vždy silu uniesť ho, aj keď si myslíme, že je nad naše sily. Vtedy nám prichádza na pomoc, ako Ježišovi pomohol Šimon z Cyrény niesť kríž, keď už nevládal pod jeho

ťarchou pokračovať. Boh nám posielal do cesty dobrých ľudí. Ľudí, ktorý nás morálne, finančne, alebo inak podporia a podržia, keď si myslíme, že ďalej to skrátka nejde.”

Vedel som, že myslí mňa a moju chorobu. Vedel som, že myslí na Oskara, ktorý mi bol v tejto dobe najväčšou oporou.

„Na konci krížovej cesty Ježiš zomiera. Zomiera za nás, aby svojou smrťou a utrpením zmyl naše hriechy. Sme tak nedokonalí, že bez tejto obety, by sa nikto z nás nemohol dostať do nebeského kráľovstva. Predtým však odpustil všetkým svojim trýzniteľom. Všetkým čo mu ubližovali, smiali sa mu, hanobili ho. Na nikoho sa nehneval, nikomu nič nevyčítal, len odpúšťal a modlil sa za nich. To je krásnym príkladom pre nás, ktorý psychicky trpíme pre nepravosť, alebo zažívame fyzické týranie, či iné ťažkosti. Príkladom Ježiša Krista, kedy sa nechal sám všemohúci Boh urážať a ponížil sa pred všetkými a sám sa modlil za svojich mučiteľov, môžeme aj my dostať silu na odpustenie. Vôbec nie je v ľudských silách milovať svojich nepriateľov a odpúšťať tým, ktorý nám ubližujú, ale Boh nám dáva silu aj na tieto činy. Preto neváhajme a snažme sa odpúšťať vždy - kým sme ešte na tomto svete a máme tú možnosť. Tak ako Ježiš na kríži, ani mi nečakajme. Ako svätý Augustín povedal: Slnko nech nezapadá nad vašim hnevom.” Vysvetľoval Pio a prechádzal sa po malom kostole.

„Mojim krížom myslíte moju chorobu, ale ako viete, že nie je v Božom pláne dostať sa k šamanovi a vyliečiť sa?” Prerušil som jeho výklad.

„Božia vôľa ťa nepochybne priviedla až sem David, ale Božím úmyslom určite nebolo dostať ťa k Huambovi, jeho služby stoja príliš vysokú cenu.” Zamračil sa Pio. „Skôr či neskôr tvoja cesta nadobudne zmysel a ty pochopíš, prečo si sa dostal až sem.” Pristúpil ku mne a chytil ma okolo ramien. „Bol by som rád, keby sa pomodlíme krížovú cestu spolu. Môžeš sa ku mne pridať?”

Súhlasil som – aspoň zažijem niečo nové, s Piom sme postupne prechádzali miestnosť od jedného zastavenia k druhému. Kňaz nahlas rozjímal a vysvetľoval. Modlenie som si v mladosti zafixoval ako jednotvárne opakovanie rovnakých fráz bez zamýšľania sa nad ich významom. Dnes som pochopil, že modlenie môže byť niečo oveľa viac. Krížovú cestu sme prechádzali viac ako hodinu, čas však počas toho ubiehal až závatne rýchlo.

MÔJ PRÍBEH

Cestou z kostolíka Pio pokračoval vo vysvetľovaní:

„Podľa legendy modlitbu krížovej cesty vymyslela Ježišova matka Mária. Tá si okolo svojho domu - kde po jeho zmŕtvychvstaní a nanebovstúpení bývala, naukladala kamene, ktoré predstavovali štrnásť zastavení. Každý deň si v modlitbách a rozjímaní pripomínala strastiplnú cestu s krížom, ktorú absolvoval jej syn.”

Musím sa priznať, že aj keď nie som duchovne založený človek, hodina strávená v modlitbe krížovej cesty ma emotívne zasiahla. Nevieť to presne opísať, ale rozjímanie nad Ježišovým utrpením má zvláštnu moc. Keď sme sa blížili k centru osady - nemocnici, ruch detí úplne ustal. Príčinou ticha bola dozaista pokročilá večerná hodina. Väčšina z nich už bola zalezená vo svojich posteliach.

„Porozprávaj mi, kto to vlastne je David?” Začal odrazu Pio.

„Myslíš rozprávať o sebe? Môj príbeh?” Trocha ma prekvapil.

Iba prikývol na súhlas. Zastal som a dumal. Pretrel som si spotené čelo, rovnako spotenu dľaňou ruky a začal:

„Narodil som sa v Taliansku, ale už v mladosti sme sa sťahovali z celou rodinou do Kanady. Teraz vlastným jednu z najväčších energetických spoločností na svete. Obrat máme väčší ako Ford a

Samsung dohromady.” Veľmi rýchlo som rozprával o práci, viem, že kdekoľvek mám začať niečo o sebe, sklízne hovor na moju prácu. V ulici, kde sme stáli sme boli odrazu úplne sami.

„Čo máš v živote naozaj rád? Nebude to len práca, máš aj nejaké záľuby, alebo...?“ Otvoril Pio ďalšiu otázku.

Zamyslel som sa a vytušil, že niekam mieri:

„Mám aj dcéru. Nežijeme spolu. S exmanželkou sa presťahovali do Štátov, keď bola ešte malá. Nenašiel som si čas dostatočne sa im venovať.“ Bol som si vedomý tohto nedostatku, ale pokúsil som sa rýchlo obhájiť svoje slová. „Deň má dvadsaťštyri hodín a nikto ho nenafúkne, ani nepredĺži. Ak sa chcete stať úspešným, musíte si určiť priority.“

Pio pokýval uznanlivo hlavou. Pomaly sme vykračovali. Doslova z nohy na nohu.

„Keď počasie dovolí a nájdem si čas, chodievam hrať golf. Naozaj len ako koníček, počty úderov na jamku ani len nepočítam. Vlastním jedno ihrisko priamo v mestskom parku. Keď prídem, vždy ho mám celé pre seba. Tiež rád čítam.“ Keď som sa však zamyslel, nespomínam si kedy som naposledy prečítal nejakú knihu, asi šlo o naučenú frázu. „Veľmi rád šoférujem. Mám hneď niekoľko áut a keď je to možné, do práce sa vozím celkom sám. Pre človeka môjho postavenia je to naozaj rarita.“ Zasmial som sa.

„Takže najlepšie ti to ide práve v biznise?“ Spýtal sa Pio.

„Časopis Forbes o mne napísal pred tromi rokmi, že som druhý Rockefeller. Sám tvrdím, že keby existovala Nobelova cena za biznis, mal by som ju vystavenú na kozube.“ Vyhlásil som hrdo.

„Akú námahu ťa stálo vybudovať spoločnosť takého mena a s kapitálom, ako teraz máš? Bolo to veľmi ťažké?“ Pokračoval Pio. Tváril sa spokojne a v jeho výraze sa zračil začínajúci úsmev.

Nad odpoveďou som nemusel dlho premýšľať. „Vypracovať sa tam, kde som teraz, nemusí byť vôbec namáhavé, keď má človek schopnosti. A ja som z tých šťastných, ktorí také schopnosti rozhodne majú. Odkedy som sa dostal k podnikaniu, šlo všetko ako po masle. Vždy som vedel aké rozhodnutie spraviť, vždy som tušil kedy ho spraviť a nikdy som sa necítil stratený v tom čo robím.“ Pýšil som sa.

„Takže by si mohol aj vyhlásiť, že si prirodzený talent?“ Spýtal sa Pio už s neskrytým úsmevom.

„Presne tak.“ Odvetil som rozhodne.

„Skvelé!“ Zajasal až ma od prekvapenia myklo.

Čakal som, že bude moju prácu hanobiť - vyčítať mi, že som jej obetoval všetok svoj čas a nechodil do kostola, nemodlil sa, nevenoval sa rodine. Zareagoval úplne inak ako som vtedy očakával.

„Tomuto sa hovorí prirodzený talent! Dar od Boha. Lebo niektorí z nás sú predurčení k veľkým činom, ale nechápu to, alebo nenaberú odvahy konať. Vtedy sú nešťastní, lebo sa venujú úplne iným veciam ako by mali. Nevieť či si niekedy počul porekadlo. – Ten, kto sa nechá viesť, toho osud vedie. Ten, kto sa nenechá viesť, toho osud vlečie. – Nakoniec sa dostaneme vždy tam, kde sme mali byť, záleží len na tom, aké strastiplné, alebo na druhú stranu príjemné naše putovanie bude.“ Zastavil sa nakrátko, prezrel si ma od hlavy po päty a dodal. „Som veľmi rád, že si v skupine ľudí, ktorá svoj talent a zmysel odhalila a premenila ho na úžitok.“

Pio ma svojim rozprávaním dokázal znova zaujať. Určite bol múdry a sčítaný človek. O tom som nemal pochyb.

„V spoločnosti takej veľkej, ako je tá tvoja dozaista pracuje aj veľké množstvo ľudí, nemám pravdu?“

„To áno, dávam prácu desaťtisícom po celom svete.“ Odvetil som.

„To je naozaj chvályhodné. Bez teba a tvojho úsilia, by títo ľudia nemali mzdu, ktorú im určite pravidelne vyplácaš.“

„To majú na starosti regionálny zástupcovia, ktorých kontrolujem ja - ale prakticky máte pravdu.“

„A aj mzda, ktorú tvoji pracovníci dostávajú je dostatočná a vo všetkých častiach sveta rovnaká podľa odvedenej práce?“ Pokračoval Pio.

„To samozrejme nie je. V Kanade sú úplne iné zárobky, ako napríklad v Rumunsku, či Juhoafrickej republike. A mzda je prispôbená ako regiónom, tak možnostiam trhu. To je bežná prax. Kde je vysoká nezamestnanosť, môžu byť mzdy nižšie, lebo pracovníci nemôžu zutekať, alebo štrajkovať. Doplácať mzdy, všade rovnako, by bola pre firmu čistá strata.“ Vysvetľoval som - bránil som sa.

„V poriadku, nemusíš mi vysvetľovať všetko do detailov. Som jednoduchý človek a ekonomické záležitosti idú mimo mňa. Len sa zamysli, či máš svedomie čisté v tom čo robíš. Každý talent je darom od Boha. Využiť ho podľa svojich možností a síl je našou povinnosťou a raz nám bude zúčtované, ako sme s talentami narábali. Nesmieme ich však zneužívať len vo vlastný prospech! Nato nemôžeme zabúdať.“ Pio zdvihol prísne prst. „Tak ako politik, ktorý využije svoju veľkú charizmu a šarm na cestu k moci, ale následnú moc zneužije, aby zbohatol a svetu neprinesie žiaden ošoh. Alebo filmár, ktorý môže osloviť celý svet, ale svoj talent využije na pohoršenie. Spisovateľ, ktorý pobúri a ohovára vo svojich článkoch, aj keď by mohol povzbudiť. Preto sa musíme zamýšľať nad životom, nad tým či svoje talenty užívame múdro a nezištne ku prospechu všetkých, alebo nimi obohacujeme len seba, či svojich najbližších. Talent je darom nie samozrejmosťou.“ Skončil Pio.

Nemohol som nič iné, len súhlasiť s jeho výkladom. Keď skončil, stáli sme obaja pred chatrčou, kde sme spolu s Oskarom prespávali. Rozlúčil som sa a zaprial mu dobrú a pokojnú noc. On však, ešte ako odišiel pripomenul tú najnepríjemnejšiu tému.

„David, koľko času ti ešte lekári dávajú?“ Spýtal sa to úplne pokojne, neuhol pohľadom, nesnažil sa to zahovoriť, ani spomenúť medzi rečou. Ostal som úplne zamrznutý. Posledné hodiny, som akoby zabudol na moju chorobu, na blížiacu sa smrť aj na dôvod mojej cesty sem.

„Asi pol roka, až rok a pol.“ Vyhabkal som, pričom sa mi jednotlivé slabiky zasekávali v krku.

„Porozmýšľaj čo bude za rok a pol na tomto svete. Budú ľudia v dobrom spomínať na Davida - majiteľa nadnárodnej spoločnosti s energiami? Alebo ho budú preklínať a potom zabudnú? Lebo nikto nemôže ovplyvniť to čo bude - jedine TY. Budem sa za teba modliť.“ Usmial sa muž a poprial mi pokojnú noc.

Chápal som, že poslednú narážku nemyslí zle. Snaží sa mi naštartovať spytovanie svedomia. Snaží sa mi pomôcť, aj keď trocha inak ako som očakával, alebo prečo som cestoval do Angoly. Ten večer som bol však rozčarovaný z jeho podpichovania a vypytyvania sa. Bol som nepokojný a na spánok som od tej chvíle ani len nepomyslel.

POSLEDNÝ VZDOR

Ležiac v posteli som počítal minúty a hodiny, pričom spánok neprichádzal. Moja myseľ nenachádzala odpočinok a mňa neustále prenasledovala myšlienka: spravil som v živote niečo naozaj nezištne? Alebo všetko bolo len preto, aby som mal z toho prospech. Peniaze, slávu, prestíž? Všetko toto mi nepríjemne víťalo hlavou a živilo moju nespavosť. Teraz, keď som dovidel na koniec svojej životnej cesty - som musel hodnotiť. Bol som nahneván na cudzinca, ktorý napádal moje svedomie. Prečo som sa s ním len dával do reči? Prečo som sa mu nevyhol veľkým oblúkom a nezachoval si vnútorný pokoj? Niečo ma k nemu neustále ťahalo. Akoby som tušil, že stretnutie s ním ma posunie

do vopred určeného cieľa. Moje vedomie hltalo každé jeho slovo. Takto nepokojne som preležal celú noc. Až s východom slnka som na krátku chvíľu zažmúril oči. Od silného vyčerpania som akoby upadol do delíria, ktoré však neprinieslo žiadnu úľavu vyčerpanému telu.

Keď som mlčky a s utrápeným výrazom prechádzal osadou, snažil som sa nikoho si nevšímať. Zjedol som rýchle raňajky a niekoľko zvyšných liekov. Mal som namierené za Piom. Tento krát som bol odhodlaný donútiť ho, aby so mnou spolupracoval. Hoc aj nasilu. Strácal som nervy a aj trpezlivosť. Už viac nemienim počúvať jeho výčitky a narážky na môj život. Precestoval som polku sveta a nemienim sa teraz vzdať. Odhodlanie mi prýštilo z očí a hnevivo som zatlácal pery. Skrz líca mi viditeľne vystupovali čeľuste. Cítil som sa ako buldog, ktorý sa chystá k útoku. Už som mal svoj cieľ na dohľad. Práve vychádzal z nemocnice a smeroval cestou ku kostolu. Pridal som do kroku, aby som tých dvadsať metrov, ktoré nás delili prekonal čím skôr. Vôbec si ma nevšimol. Bol zahĺbený do seba. Hnusný sebecký rypák. Pomyslel som si v duchu a chrbtom mi pretiekla vlna napätia, už som bol takmer pri ňom. Rozmýšľal som, či ho zdrapiť za ramená a bez prípravy naňho nakričať - už dosť, dosť bolo výčítiek, potrebujem nasmerovať na cestu - skutočne pomôcť! Dosť bolo kecov!

Nakoniec som ho však len hlasnejšie oslovil. Bez pozdravu, alebo štipky vlídnosti:

„Hej, Pio! Stojte! Musím s Vami vážne hovoriť.“ Do tónu môjho hlasu som natlačil všetok ten hnev, čo vo mne vrel. Nevieť, či si toho všimol.

Ihneď sa otočil. Jeho pery sa ticho pohybovali a v ruke premieľal dlhý guľôčkový náhrdelník. Chcel som ho zdrapiť, ale ruky mi v poslednej chvíli akoby vypovedali službu. Všetka moja zlosť bola rázom akási menšia.

„Čo sa deje David? Akú si mal noc?“ Spýtal sa, ale tento krát sa neusmieval. „Ja som nemohol oka zažmúriť.“ Chytil sa za hlavu, pričom bolestne zmraštil tvár. Vyzeral unavene - podobne ako ja sám.

„Tiež som nespál. Vôbec!“ Odvetil som nahnevane, aby vedel, že ho viním za svoju nespavosť.

„Teraz však nechcem rozprávať o spánku. Teraz chcem rozprávať o ceste. O mojej ceste sem. O ceste za uzdravením. Veľmi dobre viete čo chcem!“ Bol som v prítomnosti tohto muža nervózny. Horko ťažko som kontroloval svoje dýchanie a vety, ktoré som vypúšťal neboli sebaisté. Ako to, že ja, ktorý som bol hlavou aj mozgom nadnárodného koncernu s tisíckami zamestnancov - som sa cítil pred týmto mužom taký malý a obyčajný. Strachom z lietania moja cesta začala, strachom z tohto muža skončí? Nie, nemôže!

Pio tento krát len smutne hľadel na môj hlasitý výlev. Neodpovedal, ani ma neprerušoval.

„Potrebujem, aby ste nás zobrali za Huambom. Nechcem počuť o tom, že sa nedá, že nemáte čas. To ja som ten, kto už nemá čas ani možnosti. Potrebujeme vás ako sprievodcu! Aj keby som vás mal prinútiť, aby ste mi pomohli. Pre všetko na svete, do pekla chlape musíte ísť s nami!“ Zadržaný som zastal. Pokračoval som už tichším tónom, ako vyjednávač. „Podťe so mnou a ja sa vám odmením tak, ako sa vám v živote ani len nesnívalo. Budete mať všetko čo si zaželáte. Poviete mi vybuduj tu mesto a ja ho pre vás postavím a vy budete jeho pánom.“ Pomaly som sa upokojoval. Nevšimol som si domorodcov, ktorý stáli okolo nás a vyplašene sa poskrývali do chatrčí, alebo taktne poodchádzali preč. Nerozumeli našej reči a preto nechápali o čo ide. Počuli krik a chceli sa stratiť z dejiska nešváru. Každý z nich však nenápadne sledoval, ako sa hádka vyvinie. Nazval som to hádka, ale kričal som ja a Pio len ticho stál. Nakoniec zareagoval tak, ako som to vôbec, ale vôbec nečakal. Zo smutného výrazu tváre sa mu začali rinúť slzy, nohy sa mu podlomili a kľakol si predo

mňa na špinavú prašnú zem. Miesto toho, aby sa bránil a oponoval mi v mojom nátlaku, začal ma prosiť:

„Odpusť mi, že ti nemôžem pomôcť tak ako si žiadaš. Nemôžem tak spraviť, lebo mi na tebe záleží. Cestou k šamanovi preklájaš sám seba, svoju rodinu, všetkých svojich milovaných aj svoje pokolenie. Zažiješ oveľa horšie utrpenie ako zomieranie a smrť. Znenávidíš všetko a všetkých, na ktorých ti doteraz záležalo. Staneš sa sebeckým a prídeš o svoju nesmrteľnú dušu. Satanistickým rituálom možno dočasne uzdravíš svoje telo, ale zatratíš svoju dušu a pocítiš najhoršie utrpenie - stratíš seba samého. Prosím ťa, nežiadať to odo mňa, zabudni a vráť sa domov. Preži zvyšný čas so svojimi drahými a spasíš sa pre večný život!” Obama rukami ma objal v páse a na tričku mi zanechal stopy svojich slz.

Zostal som ako skamenený. Už som sa nezmohol na žiaden odpor. Načiahol som sa k Piovi a z celej sily som mu pomohol postaviť sa znova na nohy. Muž sa mierne triasol, až kým sme sa spolu mocne neobjali. Bol to podvedomý pohyb. Vtedy som cítil - ako sme sa stali jeden druhému oporou. Vôbec som si nespomínal, kedy ma naposledy niekto objal, alebo kedy som niekoho objal ja? Možno Veroniku, keď bola ešte malé dievčatko a počas prvého bicyklovania si rozbila obe kolená. Vybavil som si obdobie, keď moja spoločnosť nebola jediným stredobodom môjho života. Až teraz som si uvedomil, ako mi manželka zlomila srdce, keď si ju odvieďla po rozvode do Štátov. Stratil som poslednú bytosť, ktorá ma ľúbila tak, ako som ľúbil ja ju. Nevieť prečo tieto pocity vyšli na povrch teraz, ale moje oči sa naplnili slzami rovnako ako pred malou chvíľou tie Piove. Až teraz som sa skutočne upokojil. Všetok hnev, aj odpor voči cudziemu podivnému mníchovi bol preč. Spoločne sme sa dostali na schodíky jednej z bližších chatrčí a posadili sa. Obaja nevyspatí, s unavenými tvármi - šokovaní. Sedeli sme vedľa seba v tichosti, hlasno sme dýchali a rozmýšľali kto začne ako prvý? Čo sa vlastne bude diať? Nakoniec začal rozprávať Pio:

„V Taliansku pred niekoľkými rokmi pôsobil františkánsky mních, ktorý sa volal Páter Pio. Žil v mieste zvanom Pietrelcina. Navštevovali ho zástupy pútnikov, pretože ho pokladali za svätého už počas jeho života. Zo začiatku sa tento kapucín veľmi od ostatných neodlišoval. Obliekal sa ako všetci v ráde, býval tam, kde jeho spolubratia, jedol s nimi rovnaké jedlá, modlievali sa spolu, slúžieval omše a spovedal ľudí. Jeden deň sa mu však na tele objavili stigmy - čo sú znaky Kristovho umučenia.” Pio ukázal na ruky, nohy a bok. Pochopil som, prikľincované ruky, doráňané telo - Kristova mučenícka smrť na kríži. „Tieto stigmy boli veľkou záhadou, lekári sa ich snažili vedecky vysvetliť, kresťania ich uctievali ako zázrak. Rany priťahovali stále viac a viac veriacich. Dôvod výskytu rán sa však vedecky vysvetliť nikdy nepodarilo. Nakoniec museli všetci uznať, že sa jedná o zázrak. Dotyk Boží. Nastala však otázka, prečo sa niekomu, kto je najlepší zo všetkých udeje niečo takéto? Rany boli predsa veľmi bolestivé, krvácali a sťažovali Pátrovi Piovi každodenný život. Prečo práve on? Čím si zaslúžil takýto trest? Málokto dokázal pochopiť, prečo sa niečo takéto deje. Nemalo by byť Božím darom niečo úžasné a cenné? Zvláštny talent hovoriť cudzími jazykmi? Premeniť kov na zlato, alebo niečo, čo by sa dalo premeniť v svetský prospech? Nakoniec sám Páter Pio prezradil, čím si vyslúžil Ježišove rany na svojom tele. Ako Františkánsky mních, sa už od mladosti modlil, aby mohol trpieť za hriechy ostatných ľudí. Vo svojich modlitbách bol taký rozhodný a úprimný, že jeho prianie Boh vypočul. Stigmy potom krásili jeho telo po dobu päťdesiatich rokov.” Pio sa na mňa zadíval, aby pridala na vážnosti vysloveným slovám a zdôraznil pretrpenú dobu. „Utrpenie prijímal Páter Pio, po celú tú dobu s láskou k nám. Nereptal, nevyhovárал sa. Pracoval každý deň usilovne, slúžil ľuďom ako mu to len zdravie dovoľovalo a ešte popri svojej Františkánskej službe vybudoval jednu z najlepších nemocníc v celom Taliansku. Pátra veľmi pekne

vystihuje jedna z jeho vyrieknutých myšlienok: Život bez lásky nemá chuť, ale bez bolesti nemá žiadnu hodnotu. Týmto príkladom od Pátra Pia, môžeme nájsť v našom utrpení zmysel. Keď na nás prichádza kríž, keď k nám prichádza bolesť a trápenie - obetujme ich za svoje hriechy, za svojich milovaných, nevyhýbajme sa krížu. Predstavme si, čo ak by sa krížu vyhol Ježiš. Nikdy by sme nemohli byť spasení. Vieš, prečo hovorím tieto slová David?" Zakončil vyčerpaný Pio.

Pohľad som pokorne zvesil k zemi a len nenápadne pokýval hlavou na znak súhlasu. Znova sme mlčky sedeli na zápraží skromnej chatrče. Trvalo to celé minúty. Odrazu sa Pio rozlúčil s tým, že ho čaká ešte veľa práce a nechal ma samého. Vrátil som sa k Oskarovi, rozprávali sme sa o ceste, rozprávali sme sa o práci. Poobede som sa pokúsil dospať - aspoň niekoľko hodín. Cítil som sa unavene, horúčka mi znova vystúpila a hlavou mi pulzovala silná bolesť. Ja som sa však aj napriek nej hral vonku s deťmi až do neskorého večera. Obetoval som ju za Veroniku - začala mi chýbať, tak ako som už veľmi dávno nepocítil. Skutočne som zatúžil po návrate domov. Nechal som si to však zatiaľ pre seba.

PIOV PRÍBEH

Nasledujúce ráno som bol odhodlaný skončiť cestu a vydať sa nazad - domov. Hľadal som vhodný okamih, ako túto zmenu plánu predostrieť Oskarovi, ktorý obetoval toľko námahy, aby mi pomohol. Prekvapivo som vo dverách našej chatrče uvidel Pia. Pozdravil sa a vyžiadal si ma na malú prechádzku. Už od rána som bol rozhorúčený zvýšenou teplotou, no napriek zhoršenému stavu som spal túto noc ako neviniatko. Vyšli sme von a Pio zisťoval ako sa cítim a ako som sa rozhodol. Veľmi ho potešilo, keď sa dozvedel, že som odhodlaný na spiatočnú cestu domov. Prešli sme asi sto metrov, kde dopadal tieň jednej z chatrčí a stál tam drevený stôl a niekoľko stoličiek. Na stole bola kanvica s čajom a dva poháre. Pio ma obslúžil, posadali sme si a začal rozprávať:

„Chcel som ti bližšie objasniť praktiky s akými zaobchádzajú Voodoo šamani, akým je aj Huambo, ktorého si chcel vyhľadať. Nikdy som nebol dost' konkrétny, myslím, že ti to dlžím.”

Prečo mi to teraz rozpráva, keď som sa rozhodol skončiť s nátlakom naňho a ísť domov? Zamyslel som sa. Ostal som však ticho sedieť a počúvať.

„Jeden môj priateľ, bolo to v čase, keď som nemal ani dvadsať rokov - absolvoval cestu do Angoly. Na jeho vlastnú škodu, sa mu však podarilo Huamba vypátrať. Možno mu vtedy pomohol niektorý z domorodcov, ktorý úslužne za poplatok vozia cudzincov k tomuto mužovi, sami sa mu však vyhýbajú na kilometre. Môj priateľ túžil po bohatstve a sláve, ktorú v Tunisku, odkiaľ obaja pochádzame mohol získať len veľmi ťažko. Podmienky sú tam náročné - všade vládne chudoba. Jeho cesta trvala asi mesiac. V tej dobe putovali na ťavách. Taký prepych ako prenájom auta, by si nemohol dovoliť. Keď sa vrátil, bol iný ako som ho poznal. Z usmiateho mládenca, ktorý nepoznal nič iné len zábavu sa stal podráždený a hnevливý chlap. Výraz jeho tváre potemnel a zostrel. Bol som vtedy jediný, ktorému nakoniec dokázal vyrozprávať čo sa stalo a čo u Huamba zažil. Šaman vypočul priateľovu prosbu, preriekol niekoľko zaklínadiel - predal mu nejaké talizmany - na spôsob príveskov na krk a dal mu úlohu.” Pio zvažnel ešte viac. Zadíval sa mi do očí, aby sa uistil, že jeho slová nadobudnú požadovanú dôležitosť. „Jeho úlohou malo byť preliať krv svojich rodičov. Obetovať ich ako odplatu démonovi, ktorému ho šaman zasvätil. Keď to vraj vykoná, bude mať slávu a bude mať aj bohatstvo, po ktorom túži. Priateľ samozrejme nedokázal nič také vykonať, svojich rodičov miloval a preto sa rozhodol Huambovu úlohu ignorovať a na celú udalosť zabudnúť. Prešlo niekoľko mesiacov a mladý človek sa strácal pred očami všetkým blízkym a známym.

Vnútorne trpel, nič do čoho sa pustil sa mu nedarilo. Navštívil niekoľko miestnych lekárov, ale bez výsledku. Chradol ako starec - alebo ako prekliaty." Dohovoril Pio.

„Čo sa stalo potom? Zbohatol nakoniec?" Spýtal som sa zvedavo.

„Nakoniec svojmu pokušeniu podľahol a rituálne zavraždil oboch svojich rodičov. Viac som o ňom nepočul, hovorilo sa, že sa dostal do Európy, kde sa mu darí a so zmenou mena je z neho vážený a veľmi úspešný obchodník. Kto však naozaj vie, kde je pravda? Ale aj keby sa mu to podarilo, určite nenašiel šťastie. O tom som presvedčený."

„Ale, keď Huambo prináša prekliatie a beznádej - prečo kňaz a dobrý človek ako vy...? Prečo ste cestovali za ním? Alebo ste to povedali, len tak, keď ste ma chceli odhovoriť?" Napil som sa z letného čaju, bez cukru, ktorý chutil ako lesné jahody.

„Priateľu drahý." Pokračoval Pio a odfúkol si. Bolo vidno, že toto rozprávanie bude preňho ešte namáhavejšie ako doteraz.

Najskôr mi prebehlo hlavou, že príbeh o priateľovi je samotný Piov príbeh. Len ho zaobalil, aby ochránil svoju povesť v mojich očiach. Nemal som však pravdu.

„Aj keď na prvý pohľad vyzerám možno ako mních, alebo kňaz. Nie som vysväteným rehoľníkom. Nikdy som za kňaza neštudoval, nikdy som neslúžil svätú omšu ani nespovedal. Keby som bol kňazom, ako prvé by som ti ponúkol svätú spoveď a až potom by som ťa nabádal na cestu domov. Bolo by to pre mňa omnoho jednoduchšie. Ja som však obyčajný človek ako ty, alebo ktorýkoľvek muž z tejto osady." Pio pokýval hlavou a zadíval sa do zeme. „Meno, s ktorým som sa narodil bolo Munsif Marzukí. Ako som už povedal narodil som sa a vyrastal v Tunisku. Určite sa pýtaš odkiaľ viem tak dobre rozprávať Taliansky. Bol som dieťa štásteny. Po základnej škole som vďaka štátnym testom a počtu bodov, ktoré som v nich dosiahol - dostal štipendium na štúdium v Taliansku. Európa bola pre nás Tunisianov vždy obrovským snom. Boli sme tak blízko od Talianska a predsa vďaka medzinárodným vzťahom takí vzdialení. Chudoba, ktorá vládne v našej krajine nás úplne odrezala od vyspelého sveta. Ja som však vynikal spomedzi rovesníkov a vďaka tomu som sa dostal preč. V Južnom Taliansku som zotrval päť rokov. Mal som víziu, ako tam zostanem žiť, ako si založím rodinu a budem pokračovať v štúdiách na univerzite. Na moje veľké prekvapenie, po skončení päťročného pobytu na mňa moji opatrovatelia prestali byť takí milí ako dovtedy a viac-menej násilu som sa musel vrátiť do krajiny, ktorú som neznášal. Zabíjala všetko, čo som miloval. Prepadli ma veľké depresie. Celá moja rodina sú Moslimovia, v Taliansku sú zasa všetci katolíci. Zvykol som si pozorovať ženy a dievčatá v krásny letných šatách ako chodili zo školy, alebo na pláž. V Tunisku muselo každé dievča nosiť dlhý habit. Nemajetný chlapec ako ja nemohol na vzťah s vysnívaným dievčaťom ani len pomyslieť. Keďže moje plány s univerzitným štúdiom nevyšli a ja som ani po niekoľkých žiadostiach nedostal od štátu víza, aby som sa mohol vrátiť do Talianska, začal som pracovať v obchode u svojho strýka Mohameda Marzukího. Strýko bol v podnikaní nový, nevedel si viesť účtovné knihy a už vôbec sa nerozumel zisku a možnostiam ako ho zvýšiť. Bavilo ma pracovať s ním a konečne som mohol využiť svoju múdru hlavu. Aby som to spresnil, nikdy som si nepripadal ktovieako inteligentný, ale pozorovaním môjho okolia mi skrátka vychádzalo, že som šikovnejší a myslím mi to lepšie ako ostatným. Po roku som viedol strýkov obchod celkom sám. Strýko si samozrejme myslel, že je jeho hlavou. Nechcel som mu však brať ilúzie a za skromnú mzdu som takto pracoval už sedem rokov. Stále som v srdci nosil krivdu, ktorú mi naša krajina spôsobila. Rodičia mi chceli dohodnúť sobáš so sesternicou, ktorá sa mi ani trocha nepáčila a ja som neprestával myslieť na dievčatá z Talianskej školy, ktoré boli také krásne a tak milo sa ku mne správali. Strýkov obchod so zmiešaným tovarom stál v ulici plnej obchodíkov a malých trhových

stánkov. Táto ulica susedila s jediným katolíckym kostolom v oblasti. Tunisko je Arabská krajina, ale sem tam narazíte aj na katolícky kostol - vplyvom Talianska. V tomto kostole, ako to býva zvykom bola každú nedeľu svätá omša. Spev a modlitby veriacich sprevádzali hlasné burácanie zvonov, ktoré som počúval vždy s obľubou. Môj strýko ich však od srdca nenávidel a každú nedeľu pochodoval po obchode zo zaťatými zubami a vzkypenou žľčou. Ja osobne som proti kresťanom nič nemal, ale strýkova nevraživosť a hromženie ako Európska politika a idey, ktoré k nám prinášajú, ešte viac ničia našu krajinu - vo mne začali pomaly ale isto rezonovať. Po čase som si dal do súvislosti môj silený návrat z Talianska a katolícky kostol v našom meste. Potom sme už nadávali na kresťanov so strýkom spolu. Neuvedomovali sme si pritom, že každú nedeľu po omši, keď celé rodiny vychádzali z kostola a prechádzali našou obchodnou ulicou - citeľne zvyšovali naše zisky. Vždy bývali vysmiaty a nikdy nešetrili, ba naopak, tovar mizol z predajne ako v žiadny iný deň týždňa. Strýko sa len potmehúdsy usmieval, keď však opustili predajňu znova hromžil a zatínal zuby. Ja som nerozumel, ako sa dokáže takto pretvarovať. Mne sa zdali títo Európsky zmýšľajúci ľudia odporní stále rovnako a len s námahou som im odzdravil. Pri pohľade na nich sa mi vybavovali spomienky na Taliansko a cítil som všetky rany na duši, ktoré som neustále prežíval prikovaný k tejto stratenej krajine. Jedna nedeľa však bola v mojom živote prelomová, aj keď vyzerala na prvý pohľad rovnako ako ostatné. Zvony zazneli, ľudia prichádzali a tovar sa strácal z pultov. Keď odišla aj posledná vlna zákazníkov, strýko začal hromžiť viac ako obvykle. Najskôr som nechápal čo sa deje, až potom som si uvedomil, že hromží, pretože nejaký tovar zmizol bez toho, že by bol zaplatený - krádež! Strýko sa správal ako zmyslov zbavený, preklínal a vyhrážal sa smrťou. Zatiaľ čo on bol iba muž s veľkými ústami, ja som bol mužom činu. V duchu som začal osnovať pomstu. Vôbec si už nepamätám aká vec vlastne zmizla, a vôbec neviem, či bol zlodejom niektorý z kresťanov, alebo niekto úplne iný, čo v ten deň prišiel. Strýko bol zmätkár a neporiadny človek. Pokojne sa mohlo stať, že sa zmýlil a zmiznutý predmet stratil, alebo predal niekoľko dní predtým. Ja som to však nepotreboval vedieť a celá záležitosť fungovala ako štartér mojej odplaty. Zo štúdií v Európe som si priniesol veľa kníh, v ktorých som sa teraz každý deň prehrabával a snoval plán, na ktorý by nikdy nezabudli. Už veľa krát som počúval o rôznych atentátoch, ktoré sa v meste udiali. Aktéri boli potom známi a vzbudzovali medzi ľuďmi rešpekt. Bral som to ako svoju príležitosť. Možno by som mohol svoj život skvalitniť a nemusel by som skončiť s mojou obéznuou sesternicou. To bol tiež jeden z mojich hlavných hnacích mechanizmov v tom období. Keď som si nakoniec všetko pripravil, povedal som strýkovi, že túto nedeľu mu v obchode pomáhať nemôžem, pretože mám nejaké vedľajšie aktivity. Myslím, že ma ani nezaregistroval, inak by sa určite vypytoval čo sa vlastne deje. V tej dobe som mal takmer dvadsaťšesť rokov. V kostole som bol počas týždňa niekoľko krát, aby som si všetko do detailov naplánoval. Počas omše to bola však moja premiéra. Vošiel som potichu zadnými dverami pričom ma prekvapil počet ľudí, ktorý som videl vo vnútri. Bolo ich určite vyše stovky. Boli tam celé rodiny, malé deti, ale aj starí ľudia. Kňaz vpredu niečo povedal a dav mu nato spevavo odvetil. Takto sa to opakovalo stále dokola. Prechádzal som pomedzi nich, osmelil som sa a pozeral som si tváre všetkých zúčastnených - vôbec nevedeli čo sa na nich chystá. Len hľadeli dopredu na panáka v bielom plášti, vyspevovali. Taký hlupáci, pomyslel som si vtedy. Vpredu za kňazom sa týčil veľký drevený kríž s Ježišovou sochou. Po stranách boli menšie oltáriky so sochami Svätých a podobizňou Panny Márie. Okolo nej bolo niekoľko kvetov. Všetko som si poctivo prezeral, snažiac sa zachytiť a zapamätať každý detail. Doteraz vidím všetko veľmi živo. Cítil som sa neskutočne mocný. Akoby som bol strojom aj ničiteľom životov pre všetkých týchto ľudí. Pred hlavným oltárom boli dva oporné stĺpy, ktorých sa dotýkali drevené lavice -

slúžiace na kľakanie. Pri oboch týchto hlavných stĺpoch som ešte doobeda umiestnil tašky s výbušnami. Mali časový spínač a zostávalo necelých desať minút. Potom sa nálože odpália a podľa mojich výpočtov zboria celý chrám. Už nebude žiadnych otravných kresťanov, v meste bude pokoj - predstavoval som si vtedy. Moja nenávisť musela byť vtedy taká veľká. Teraz sa do tých pocitov, nedokážem ani len vcítiť. Čo si však pamätám dokonale presne, bol iný zážitok z toho dňa. Ako som tak stál v kostole, teraz som bol asi v strede celého diania - napínavo som sledoval svoje hodinky, aby som sa včas vyparil von. Nechcel som si ublížiť, chcel som ublížiť len im. Môj pohľad stále blúdil po kostole a zazdalo sa mi, že vidím niečo zvláštne. Najskôr to bol iba pocit, potom to prerástlo do úplnej istoty. Všetky sochy v kostole sa pozerali priamo na mňa. Bol som presvedčený o tom, že predtým sa pozerali každá iným smerom, boli poukladané na oltároch a výklenkoch okien bez úmyselného usporiadania, ale odrazu akoby sa zmenili a pootáčali hlavy. Začal som byť nervóznejší ako doteraz a trocha som sa preľakol. Čo ak je duchovno skutočné? Čo ak existuje peklo, o ktorom toľko rozprávali na škole? Snažil som sa zahnať túto myšlienku a sôch si nevšimáť, skôr som teraz plánoval odchod a to ako si vychutnám pád kostola z bezpečnej vzdialenosti. V tom som sa preľakol ešte omnoho viac, slnečný deň býva v tejto oblasti takmer po celý rok a mraky sú výnimkou, ktorá bez očakávania nikdy neprichádza. Teraz však nastala temnota omnoho väčších rozmerov, akej som bol kedy svedkom. Okná kostola sa zatiahli a ja som nevidel už žiadne slnko, ktoré pred chvíľou prechádzalo dnu skrz veľké mozaikové sklá. Nastala preveliká tma a vnútro osvetľovalo len svetlo sviec, ktoré plápolali na oltári. Nikto z prítomných však túto zmenu akoby nezaznamenal. Že by som mal vidiny? Pomyslel som si. Že by som to bol len ja, kto vidí tieto úkazy? Rozbehol som sa von, ako to len najrýchlejšie šlo. Pretláčal som sa cez ľudí, aj keď som videl len matné obrysy postáv. Keď som ale vyšiel von - všade bolo slnečno a počasie sa vôbec nezmenilo. Teraz už moja myseľ úplne zlyhávala a zdravý rozum, ku ktorému som sa vždy uchýľoval a riadil ním svoj úsudok ma opúšťal. Alebo to len moje zmysly? Oslepnem? Odišiel som niekoľko metrov od kostola, pretieral som si oči rukami a otočil som sa. Keď som uvidel dôvod zatemnenia okien - nemo som vykrikoval a padol na chrbát. Okolo celého kostola sa vznášali doslova tisíce anjelov. Videl som to všetko na vlastné oči. Títo anjeli sa rozostúpili a snažili sa pridržiavať múry chrámu, okenné výklenky, všetky steny a všetky výstupky. V tej chvíli som hneď pochopil čo som spôsobil. Anjeli vedeli čo sa chystá. Žiaden z nich si ma však nevšimol, ani nikoho z ľudí stojacích vonku - usilovne sa snažili rozmiestniť a zadržať kostolnú stavbu, aby nepochovala všetkých ľudí vo vnútri. V tom sa však múry mocne zatriasli a strecha sa z časti zrútila, ľavý múr kostola sa našťastie vyhrnul von a nezosypal sa medzi ľuďmi. Počul som plač a hlasité výkriky nemohúcich. A zato všetko som bol zodpovedný ja sám.” Piovi sa z očí vyhrnuli slzy a nahlas niekoľko krát zavzlykal. Potom si rukávom poutieral tvár a pokračoval. „Nasledujúce hodiny a dni si vôbec nevybavujem. Upadol som do šoku, svedomie neznieslo moje činy a ja som blúdil krajinou, odišiel som z domova a celý rok som sa potuloval v susedných afrických štátoch. Zobral som o posledné zvyšky jedla po zvieratách, pil som z mlák a nádrží pre dobytok. Keď som sa nakoniec nemohol zmieriť s tým čo som vykonal a bol som psychicky tak na dne, že by mi uľavila jedine vlastná smrť - spomenul som si na Huamba. Videl som v ňom poslednú nádej, jedine zázrak ma mohol zachrániť od samovraždy. Zozbieral som posledné sily a vydal som sa na cestu. Vedel som, že horšie ako sa cítim už mi byť nemôže. Na svojej pešej púti som však za Huambom nedorazil. Dostal som sa do tejto osady. Miesta poznačeného vojnou a utrpením, kde som stretol Petra. Mladého misionára z Európy, ktorý ma pokrstil, vyspovedal, ale nesúdil. Ja som sa stal jeho pomocníkom a jeho pravou rukou. A keď sa musel vrátiť domov a keď aj posledný lekár nevydržal a ušiel, ja som ostal. Zmenil som si meno na Pio - podľa svätca, o ktorom

Peter často rozprával a ja som našiel v príklade jeho života útechu. Rozhodol som sa zasvätiť život obetou pre blížnych. Pretože viem, že aj tak nikdy nesplacím svoj dlh Bohu. Ale pokúsim sa ho aspoň zmenšiť. Pokúsim sa zachrániť niektoré z jeho ovečiek, keď som ho o toľké pripravil. A keď už budem cítiť, že som spravil dosť, pomohol tak, ako to len šlo a vykonal som všetko čo bolo v mojich silách, potom sa vyberiem domov. Prihlásim sa na políciu a znesiem svetský trest, ktorý náleží za môj čin. Nechcem sa skrývať, ale nechcem stratiť život vo väzení. Viem, že za môj zločin dostanem doživotný trest. Pripravil som o život osemdesiat tri ľudí. Neprestanem však, kým ich rovnaký počet nezachránim a neprivediem k Bohu. To je moja obeta.” Pio si poutieral aj zvyšné slzy. „Ježiš nám prisľúbil, že ak z duše oľutujeme všetky svoje previnenia – bude nám odpustené a budeme spasení. Ak sa spasím ja, tak sa spasíme všetci, nemám pravdu?” Usmial sa.

Bol som šokovaný a vyvedený z miery. Nevedel som čo povedať. „Som nesmierne rád, že som vás stretol. Musím sa s vami však rozlúčiť. Naozaj nám pomôžete dostať sa nazad do Luandy?” Nechcel som, aby zostalo ticho.

„Samozrejme David, samozrejme. Pošlem s vami jedného z mojich pomocníkov, potrebujem aj tak poslať po zásoby. Nazad sa vráti potom s karavánou liekov a potravín. Ak červený kríž niečo pošle. Kedy budete pripravený vyraziť?”

„Dnes poobede. Pôjdem oznámiť moje rozhodnutie Oskarovi. Nebude spokojný, ale nebude mi odporovať - poznám ho.” Postavili sme sa, každý sa vybral svojou stranou. Príbeh, ktorý mi rozprával ma skutočne vydesil, ale aj inšpiroval k tomu, že človek môže vždy začať odznova. Nikdy nie je nič stratené. A ja som sa už tak tešil na Veroniku. Koľko som ju nevidel? Och, celé veky. Začal som sa modliť k Bohu, aby som sa dožil nášho stretnutia.

Oskara som prekvapivo nemusel vôbec prehovárať. Tiež pokladal návrat za dobrý nápad. Pobalili sme sa a okolo jednej hodiny vyrazili smerom odkiaľ sme prišli. Tento krát aj so sprievodcom. Pred odchodom som sa rozlúčil s Piom. Na pamiatku som dostal malý svätý obrázok znázorňujúci trpiteľa Pátra Pia z Pietrelciny. Aj teraz stojí na nočnom stolíku pri mojej posteli - modlím sa k nemu každý deň.

NÁVRAT DOMOV

V Toronte sme pristáli v sobotu dopoludnia. Cestu domov som prežíval pokojne. Nemohol som sa dočkať návratu a preto mi let utiekol naozaj svižne. Oskarovi som zadal niekoľko prioritných úloh, na ktorých pracoval už počas letu a po pristátí dostal nariadenú dovolenku. Spočiatku reptal, ale dobre som pozoroval úbytok jeho síl, preto sa priveľmi nebránil. Tiež sa potreboval stretnúť s rodinou a priateľmi. Správna rada, sa konečne dozvedela dôvod mojej cesty do Afriky a poľovnícke safari, za ktoré sme výlet vyhlásili, bolo odvolané. Nechcel som naďalej zatajovať môj stav a s pravdou sme išli von. Dcéra Veronika by mala doraziť zajtra, poslal som po ňu jeden z firemných špeciálov. Už z letiska ma brala sanitka a doma ma čakala opatera štyroch na slovo vzatých špecialistov. Vedel som, že zmiernenie indikácii choroby a predĺženie času na tomto svete dokáže len moderná medicína. A ja som ešte nejaký ten čas skutočne potreboval.

Spoločnosť mala celé jedno oddelenie, ktoré sa zaoberalo odpisom daňových úľav - čiže peňazí, ktoré putovali na dotácie škôl, športovísk a charitných stredísk. Skrátka akejkol'vek neziskovej organizácie. Oskara som poveril stretnutím s vedúcim tohto oddelenia a prebratím výsledkov a plánov. Každý rok som volil projekty, do ktorých spoločnosť investovala a rozvíjala svoju činnosť.

Minulý rok to boli dotované športové strediská pre mládež v desiatich Kanadských mestách. A ak mám ešte niečo v živote stihnúť, nech je to rozvoj Charitatívnej práce - myslím tým presne určené ciele a pomoc konkrétnym ľuďom. Ako ma Pio pred pár dňami naučil. Slovo Charita je odvodené od latinského Caritas - čo znamená Láska. Konajme skutky s láskou a nie pre vlastný prospech. Potrebujeme činy, ktoré nebudú reklamou spoločnosti, ale skutočne pomôžu. Nie ako tomu bolo doteraz. Rátam však s tým, že nebudem mať toľko času a síl, koľko by som potreboval. Oskar ma musí zastúpiť - on to už dobre tuší. Na palube lietadla som sa s ním úprimne pohovárал a predstrel mu niekoľko mojich plánov a zbožných prianí. Ak dá na moje slová budem môcť z tohto sveta odísť ako šťastný človek.

Vyšetrenia prebiehali presne ako som očakával. Bol som odkázaný na lôžko a z každej strany viedla do môjho tela nejaká hadička. Spálňa, kde som bežne odpočíval sa v priebehu hodiny zmenila na dokonale sterilné nemocničné prostredie. Okolo postele stáli biele zásteny, prístroj snímajúci môj tep a ostatné lekárske vynálezy, ktoré som poznal len zo seriálu Pohotovosť. Cítil som sa nakoniec taký vysilený, až som bol vďačný za spánok, ktorý nasledoval. Nebyť injekcie s upokojujúcou látkou, moja myseľ by nikdy neprestala spriadať plány a scenáre na zajtrajší deň.

„Oco.” Pri prebúdzaní som začul ten najkrajší hlas na svete.

„Vero... Veronika? Snívam, alebo už je toľko hodín?” Zaostril som oči a uvidel jej peknú tvár. Stála pri mne.

„Je pol piatej poobede, Ocino.” Oslovila ma už hlasnejšie. Najskôr si nebola istá, či sa naozaj prebúdzam, alebo mám len živý sen - keď som začal napoly otvárať oči a lapat' po dychu.

„Som taký šťastný, že si prišla. Podaj mi prosím ťa ruku.” S jej pomocou som sa posadil.

„Neviem, či môžeš takto z postele.” Poobzerala sa, či uvidí niekoho z ošetrovateľov.

„Neboj sa, moja. Nie som na tom až tak zle. Včera som sa vrátil z Afriky, to ti bol výlet!” Usmial som sa pyšne. Dobre vedela, že som celý život neletel lietadlom a prakticky neopúšťal Toronto. Často krát ma zato karhala a vytýkala mi, že si nedokážem užiť život a nič iné ako prácu nepoznám. Chcel som, aby vedela, že nie som taký suchár, za akého ma pokladá.

„To sa mi už donieslo, zbláznil si sa, v tomto stave? S lekármi som sa zhovárala a všetko viem. Mal si sa šetriť.” Zarazila sa, pozrela na mňa prísny pohľadom, ale v duchu vedela, že v mojej koži by chcela zažiť tiež nejaké dobrodružstvo. Pohladila ma po vlasoch a venovala mi mocné objatie. Bola taká krásna. Veronika má nízku a štíhlu postavu, snedú pokožku podtrhujúcu jej dobré Južnoeurópske gény a žiarivé modré oči. Vlasy mala ako havranie perie, podstrihnuté do kratšieho moderného účesu. Trocha iný druh, na aký som bol zvyknutý za mlada, ale beztak sa mi páčili. Keď sa usmiala, ukázala svoje krásne biele zuby, nie úplne dokonalé čo len zvýraznilo jej šarm. Rozprávala veľmi energicky a rázne. Odmalička bola šikovná, ale aj inteligentná, navštevovala najlepšie školy v krajine. Všetko sme jej mohli dať, ale nerozmaznávali sme ju. Teraz pracovala ako novinárka a v rámci svojho hobby ako fotografka. Pred rokom bola jedným z hlavných členov internetovej spoločnosti s celosvetovým predajom nehnuteľností. Práca ju však nenapĺňala a preto sa začala venovať písaniu. Najskôr krátke blogy, potom aj väčšie články – ako reportér na voľnej nohe. Niet divu, že si na otca s mamou nenachádzala vôbec čas. V mailovej komunikácii sme boli v kontakte aspoň z času na čas. Na sviatky samozrejme priletela do Toronta. Škoda len, že nikdy neprijala ponuku pracovať so mnou. Mala by tu uplatnenie, ale vedel som, že by sa len nudila. Potrebovala si vyskúšať svoje vlastné schopnosti, bez mojej pomoci a všetko malo svoj čas. Jej

matka sa vydala druhý krát a na Veroniku jej už nezostávalo toľko času. Aj preto som sa s ňou v posledných rokoch vídal častejšie ako ona.

„Dokedy môžeš zostať?“ Spýtal som sa jej s vnútorným napätím a strachom. Nechcel som, aby ma opustila. Nie teraz. Akoby som tušil, že mi už nezostáva mnoho času.

„Pôjdem preč až keď ma vyženieš!“ Usmiala sa. „Podám ti vodu?“ Určite cítila ako sa mi hlas zasekáva vo vyschnutom hrdle. Ja som si to od radosti, že ju vidím ani neuvedomoval.

Zatiaľ čo som pil vysvetľovala, že má neplatenú dovolenku na bližšie neurčenú dobu a či sa vráti za týždeň, alebo za pol roka - záleží len na tom, ako sa budem cítiť a ako budem vyžadovať jej prítomnosť. Potešila ma viac ako som si len mohol želať. Moje jediné dieťa bolo pre mňa najväčším pokladom.

„Chceš ešte odpočívať?“ Spýtala sa, keď odložila môj dopitý pohár.

„Naopak, chcem sa prejsť, myslíš, že toto môžem ťahať za sebou?“ Ukázal som na stojan s infúziou, ktorá mi viedla do žily v ruke.

„Počkaj, to vybavíme.“ Zvrtla sa na nohe a za minútu pritiahla sestričku. Tá skontrolovala hodnoty srdca, pozrela si ma zo všetkých strán a súhlasila, že sa môžeme prejsť po dome, ale v záhrade bola stále veľká zima – takže to nepripadalo do úvahy. Odpojila ma a bol som znova voľný. Navyše som sa cítil posilnený a veľmi dobre. Och zima, zažíval som sa cez okno do záhrady. Tak som túžil troška vymrznúť. To nikto nepochopí - len ak sa vrátil včera z trópop a trpel v horúčavách celé nekonečné dni. K oknu do záhrady sme si nakoniec priniesli pohodlné stoličky a ja som jej asi dve hodiny rozprával zážitky z mojej najdlhšej životnej cesty. Asi aj najzaujímavejšieho a najpoučnejšieho týždňa v živote.

Veronika sa chvíľami bavila a smiala, chvíľami si od preľaknutia zakrývala otvorené ústa svojou dlaňou. Čo bolo ale hlavné, doslova hltala príbeh o mojej ceste za šamanom, stretnutí s Piom, či malými deťmi v núdzi. Keď sme skončili, nástojila na tom, aby som pokračoval v odpočinku a naberaní nových síl. Zatiaľ sa pokúšala skontaktovať moju bývalú manželku, aby ma prišla navštíviť. Mne víril v mysli nový plán na malý projekt. Napísať pamäte z cesty po Afrike. Opísať udalosti čo sa stali, zachytiť príbehy, ktoré boli vypovedané. Oskar sa mal vrátiť za tri dni, všetko si musím ešte dobre premyslieť. V uvažovaní som znova zaspal.

KNIHA

Nasledujúce dni som si zapisoval všetky udalosti, ktoré som po ceste zažil. K písaniu som využíval skutočne každú voľnú chvíľu. Pri posteli ležal žltý notesík, pero a ja som písal a písal. Chcel som vymyslieť osnovu, potom som pracoval na príbehoch a nakoniec na jednotlivých kapitolách. Všetko som si značil v odrážkach a kým prišiel Oskar, mal som ich vypísaných niekoľko strán. Priniesol aj počítač - už nám nič nebránilo začať.

„Takže, ako si na tom s prípravou?“ Oslovil ma veselo. Hneď mi bolo jasné, že chce odvieť pozornosť od choroby - povzbudiť ma.

Chytil som žltý zápisník a poklepal po ňom prstom. „Čakám už len na teba, budeš môj osobný asistent a zapisovateľ.“

„Ja už predsa som tvoj asistent.“ Uškrnul sa. „Čo si teda vymyslel?“

„Mám osnovu.“ Zahľadel som sa do poznámok. „A rozhodne viem ako začať.“ Pozrel som sa naňho, či je pripravený a dáva pozor. Bol samé ucho. „Čo takto: Stretol som raz jedného človeka!“

„Eeee, to sa mi nezdá.” Zaksichtil sa hned' na začiatku. „Ja som myslel, že sa najskôr predstavíš, povieš niečo o sebe a...”

Prerušil som ho: „Myslíš niečo ako, volám sa David Alfano a mám päťdesiatosem rokov?”

„Nooo, niečo čo celkom neznámeho čitateľa navedie, kto je hlavnou postavou.” Potešil sa a lúskol pritom prstami.

„Ale ja som rozmýšľal, že by som bol skôr rozprávačom a hlavnou postavou by bol Pio.”

„To by ale mali byť tvoje pamäte. Niečo, čo si budúce generácie môžu prečítať o tvojom boji s rakovinou.” Posledné slová vyriekol Oskar len zdráhavo. Cítil, že každá zmienka o chorobe a smrti je v mojej blízkosti necitlivá.

Ja som bol však v poriadku, nemal som teraz žiadny strach. Vyrovnane som sa staval ku všetkému čo malo nasledovať.

„Prepáč David, nechcel som nato upozorňovať.”

„Nie, to je úplne v poriadku. A navyše s takouto opaterou tu pobudnem ešte pekne dlhú dobu, žiaden strach.” Usmial som sa. „Ako si prežil voľné dni, ani som sa nespýtal.”

„Bolo to fajn, rád som znova navštívil rodinu. Najmä po tom všetkom čo sme prežili. Pri tom vybuchnutom aute som mohol skutočne zomrieť.” Zatočil neveriacky hlavou.

„Myslíš, že by som to mal v knihe použiť?” Spýtal som sa.

„Jasné, nič nezatajuj. Dáme to postupne dokopy. A koľko kapitol si teda pripravil v tej osnove?”

„To ešte nemám celkom presne stanovené, veď uvidíš. Ale ak dáme nahrubo jednu denne, bolo by to skvelé.”

„Výborne, to by sa dalo zvládnuť ak to nebude celé príliš dlhé.”

„Nie, toľko poznámok zasa nemám, udržíme to v rozumných medziach. Spíšeme to, čo si pamätáme.” Odokryl som si prikrývku z nôh. Ostávalo mi zasa horko. „Ako si vlastne poriadil s tou charitou?”

„Nemaj obavy, všetko ide podľa tvojich inštrukcií. Len, aby to prijala.”

„Skvelé a neboj sa - príjme! Poznám predsa svoje dievčatko.”

V tom vošla do izby sestrička:

„Pán David má návštevu.”

„Kto je tu?” Spýtal som sa.

„Otec Gabriel. Z kostola svätého Michala Archanjela.”

„Pošlite ho za mnou. Oskar, prosím ťa o chvíľu strpenia. Potrebujem sa vyspovedať.”

„Ale Veronika spomínala, že si sa spovedal včera?” Zarazil sa Oskar.

„To áno, ale Páter Pio z Pietrelciny sa spovedal každý deň a mne nezostáva čas nazvyš. Navyše ja som sto krát horší človek ako bol on.” Na tvári sa mi zračil veselý výraz. Včera sme sa s Otcom Gabrielom skutočne výborne porozprávali. Tešil som sa na ďalšie stretnutie. Chcem sa spovedať denne, kým budem vladať. Zameškal som roky, nepremárnim už ani minútu. Písanie teraz musí počkať.

OTEC

Môj otec David Alfano zomrel v utorok 8 júla 2008. Ani po dvoch záchvatoch, ktoré to ráno prekonal - mu nezmyslil z tváre jemný úsmev. Aj keď sa jeho telo krčilo bolesťou, všetko prekonával s odhodlanosťou, z ktorej sme si mohli vziať všetci príklad. Rozprával mi, že bolesť obetuje, aby som ja našla správnu životnú cestu. V poobedných hodinách vydýchol naposledy. Posledné týždne života nazýval svojím krížom a tvrdil, že po tým požehnaníach čo za života dostal, musí veľa splácať. Nehneval sa na nespravodlivý svet, aj keď bol ešte mladý a mohol požiť desiatky rokov. Pri jeho smrteľnej posteli som bola ja a spovedník Otec Gabriel, jeho najbližší priateľ a spolupracovník Oskar DiCarlo a ešte dvaja členovia správnej rady spoločnosti, ktorí boli tiež blízkymi priateľmi. Ja však myslím, že sa nimi stali najmä keď malo nadísť na deľbu otcovej moci. Oskar bol k otcovi aj ku mne vždy milý. Veril mu a ja som v tom hodlala pokračovať.

Aj keď som si sľúbila, že po otcovej smrti sa bezodkladne vrátim do Štátov za svojím starým životom, s odstupom času už nevyzeral tak lákavo a nezávisle. Nič ma domov neťahalo. Keď prebehol veľkolepý pohreb a otca pochovali do krypty k mojim starým rodičom, nastal čas uvažovať čo ďalej. Otcov právnik zvolal stretnutie za zatvorenými dverami, ako prvá som bola na rade ja. Som najbližší a tiež jediný dedič. Otec sa aj po smrti ukázal ako veľký vizionár. Akoby tušil, že nebudem túžiť po návrate do starých kolají, určil mi správcovstvo charitatívneho fondu spoločnosti SVET. Na moje veľké potešenie to bola oblasť, o ktorú som s radosťou prejavila záujem. Pred rokmi ma otec tlačil do finančného sektoru spoločnosti, ale práca takéhoto charakteru mi neprinášala uspokojenie. Mohol mi to ponúknuť už vtedy pred rokmi, ale asi správne tušil, že by som vtedy neprijala nič darované a trucovito ušla. Len správne načasovanie mohlo zožať ovocie. Teraz bol ten správny čas. Tiež som zdedila všetok hmotný a nehmotný majetok, akcie aj volebné práva v správnej rade. Na otcove odporúčanie zo závetu som mala vymenovať na post jeho zástupcu Oskara DiCarla. Tento krok bol samozrejme očakávaný a ja som sa s ním stotožnila úplne rovnako. V závete mi otec odkázal aj svoj rozpisovaný rukopis. Keď sa mu zhoršil stav, úplne som pozabudla ako sa celé dni snažil a diktoval Oskarovi jednotlivé zážitky a príbehy s Otcom Piom. Určite chcel, aby som knihu dopísala a vydala. Svojho otca nemienim sklamať a preto pokračujem v písaní týchto riadkov až kým neuznám, že je príbeh uzavretý. Posledným želaním bolo, aby som sa vybrala do Angoly - vyhľadala Otca Pia a pomohla mu s jeho misiou. Toto pranie bolo ako na mieru ušité priamo mne. Už teraz som sa tešila na cestu a bezodkladne som začala pripravovať plán.

Keď sme dali do kancelárie privolať Oskara, bolo vidno ako netrepezlivo a nervózne očakáva verdikt. Určite veľmi túžil po otcovom mieste a ja som nemala to srdce dlhšie ho trápiť. Ukázala som mu závet - konkrétne časť týkajúcu sa jeho a prisľúbila svoju podporu. Udalosti prežíval tak silno, že ma následne celú vyobjímal a spoločne sme si v tichosti poplakali pri spomienke na človeka, ktorý bol otcom nie len pre mňa, ale aj pre neho.

O mesiac neskôr vyrazila z Luandy obrovská karavána, autá a obrnené transportéry boli naložené nielen zásobami potravín a liekov, ale aj prenosnými stanovými budovami, lekárskeym vybavením, či samotnými lekárskeymi tímami. Rozhodla som sa pod záštitou červeného kríža celú oblasť úplne zmobilizovať a zmeniť. Navyše som na všetko vybavila povolenia už vopred. Bola som naozaj rada, že ma Oskar, ktorý mal v tomto čase už nabitý pracovný program, sprevádzal až sem. Chcela som len pomôcť lokalizovať osadu, kde sa má Pio nachádzať. On však trval na tom, že vycestuje spolu so

mnou. Vôbec nechcel počuť, že by ho bolo viac treba v Toronte. Neustále som akoby tušila, že za jeho pevným odhodlaním ísť nazad, bol nejaký otcov skrytý plán. Po dvoch dňoch cesty som o tom už bola presvedčená. Otec mu dohovárať, aby sa pokúsil o moju priazeň. Vedel, že vycestujem do Angoly, vedel, že budem potrebovať Oskarovu pomoc a tušil, že by to mohla byť príležitosť pre naše zblíženie. Keď začal Oskar romanticky dobiedzať - takým svojským spôsobom - ihneď som celú vec prekukla. Nepovedala som však nič a v tichosti som sa bavila na jeho pokusoch. Nesnažil sa byť vtieravý, správval sa ku mne milo, tak, ako tomu bolo vždy. Popravde mi bol vždy príjemne sympatický, aj keď to nebol vzhľadovo práve môj typ. Myšlienka na zblíženie s ním mi však vôbec neprišla scestná, práve naopak. Ak otec plánoval Oskara pre mňa, myslel to s tým najlepším úmyslom. Osoba ako ja, ktorá je miliardárkou ešte skôr ako dovŕšila tridsať rokov, nečaká medzi cudzími ľuďmi nič dobré. V okolí sa pohybovalo až priveľké množstvo pijavíc a falošných priateľov, aby som si dokázala múdro zvoliť niekoho, kto to so mnou myslí úprimne.

Po troch dňoch cesty africkou púšťou a savanou sme dorazili do osady, ktorá sa podobala otcovmu popisu. Oskar sa ihneď zvitál s malým chlapíkom v habite a predstavil ma ako dcéru nebohého Dávida. Pio bol skutočne milý a vyžaroval energiu, akú otec niekoľkokrát opisoval. Objal ma a pobožkal mi na privítanie obe ruky. Takýto zvyk som doteraz nepoznala. Keď som mu vysvetľovala, že otcove pranie bolo pomôcť s jeho misiou, potešil sa, d'akoval, ale následne zväznel a so strachom v očiach sa nenápadne stratil z dohľadu. Až vtedy som si spomenula na pasáž z otcovej knihy, kde Pio spomína, že keď sa mu podarí naplniť cieľ svojej misie, vráti sa do rodnej krajiny a udá sa na políciu za čin, ktorý spáchal. Preľakla som sa a pokúšala som sa ho nájsť. Bol v malom kostolíku na konci celej osady. Kým sme sa rozprávali, celý tím pracovníkov staval nemocničné stany, zapájali benzínové elektrostanice a pomáhal s úpravami okolia. Pio sa mi zveril so svojimi starosťami a mala som pravdu, plánoval sa vydať na cestu domov. Nechcela som ho prehovárať - mal svoje dôvody. Pokúsila som sa ho však potešiť a spomenúť mu ako sa jeho život a príbehy, ktoré rozprával, dotkli života môjho otca. Ako sa zmenil a pokojne opustil tento svet. To bol pre Pia ten najväčší dar. Spýtal sa ma na moju rodinu, keď som však odvetila, že som sama, nepozdávalo sa mu to a začal dohovárať, aby som sa s mladým Oskarom dala rozhodne dohromady. Otec mladému mužovi dôveroval a nebolo by lepšieho ako je on. Navyše musím pomýšľať aj na náš rod a otcov odkaz. Sľúbila som mu, že budem uvažovať nad jeho slovami, spoločne sme sa pomodlili modlitbu k svätému Pátrovi Piovi z Pietrelciny. Modlitbu, ktorú sa modlieval aj otec a obrázok Pátra Pia stojí stále pri jeho posteli.

Oskar ma nečakane zavolať na neskorú vychádzku po osade. Všade už horeli fakle. Ich plamene mi vôbec nenaháňali strach, práve naopak, cítila som sa ako v romantickom filme. Môj nápadník mal pripravené príjemné posedenie na odl'ahlom mieste za nemocnicou, nalial mi víno a podával pekne upravené jednohubky z lososa. Vedel, že to je moje obľúbené jedlo. V ten večer sa ma počas nášho rozprávania pokúsil prvý krát pobožkať. Nevydržala som to a so širokým úsmevom som mu prezradila, že o otcovom pláne viem. Nachvíľu bol v rozpakoch, ale potom sme sa na tom obaja pobavili. Sľúbil, že ak by sme boli spolu, nevenoval by sa práci tak často ako otec. Nezabúdaj by na mňa a na rodinu. Otec sa poučil zo svojich chýb a prízvukoval Oskarovi, aby ich za žiadnu cenu neopakoval. Vedela som, že to myslí dobre a vlastne sa mi dlhú dobu zdal skutočne milý a sympatický. Vymenili sme si prvé božky. Ruka v ruke ma gentlemansky odprevadil až k môjmu karavanu.

Nasledujúce ráno som dohadovala všetko potrebné, aby tábor bežal aj bez mojej prítomnosti. Personál sa teraz zvýšil z počtu jeden - čo predstavovalo samotného Pia na osem lekárov a dvadsať

štyri sestričiek a rovnako toľko pomocných asistentov. Takto sme mohli zabezpečiť zdravotnú starostlivosť pre celú širokú oblasť. Myslím, že otec by bol spokojný. Pio sa tváril šťastne, no na druhú stranu strápene. Požiadal ma, či by sme ho dopravili do Luandy. Poskytli sme mu Oskarov karavan, kde sa celú cestu modlil. Pred letiskom sme sa rozlúčili, mal namierené do Tuniska. Sľúbili sme mu, že budeme na neho myslieť v modlitbách, aby mal dostatok síl a uskutočnil čo si predsavzal. Čo sa stalo s Otcom Piom som sa už nedozvedela. Predpokladali sme, že za zločin, aký spôsobil by mu náležal doživotný trest. Vo výnimočných prípadoch aj trest smrti. Keď sme sa však snažili skontaktovať s Tuniskou políciou, nikdy nám nedali žiadne informácie ani komentár o istom Munsifovi Marzukím. Neostávalo nič iné, len zveriť osud tohto spravodlivého človeka do rúk Božích.

Ešte počas pobytu v Štátoch, som kostol navštevovala priemerne raz mesačne. Počas otcových posledných týždňov sme mávali omšu pri jeho lôžku každý deň. Pokračovala som v tomto zvyku aj naďalej, až na malé výnimky. V nedeľu som si však omšu nikdy nenechala ujsť. Keď sme chodili s Oskarom pol roka, navštívili sme matku, aby sme ju informovali o pripravovanej svadbe. Nebola proti, ale netešila sa s nami. Bola stále nahnevaná na otca, ktorý jej z dedičstva nezanechal očakávaný podiel. S terajším partnerom sa im finančne veľmi nedarilo a to vnieslo do ich vzťahu krízu. Netrvalo to dlho a matke sa zosypalo aj ďalšie manželstvo. Naše vzťahy ochladli a keď nadišiel náš deň, matka sa v kostole neukázala.

Ja Veronika beriem si teba Oskar za manžela...

My sme šťastný a otec na nás môže byť hrdý. V tej chvíli som skutočne cítila jeho prítomnosť medzi nami. Aj posledný z jeho plánov sa do bodky naplnil.

EPILOG

Môj syn David Alfano – DiCarlo bol pokrstený v kostole svätého Michala Archanjela, keď dovŕšil prvý mesiac svojho života. Narodil sa ako dedič miliardového impéria, ktoré vybudoval jeho starý otec. Aj keď svojho starkého nikdy neuvidí, budeme mu spolu s Oskarom často pripomínať jedného veľkého človeka, ktorého meno nosí.

Keď ho otec Gabriel pokropil svätenou vodou, chlapec nevydal ani hlások. Len sa usmieval a obzeral vôkol seba. Bol statočný ako jeho dedko.